

پژوهشکده سوانح طبیعی
Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور
National Disaster Management Organization

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح

۲۰۱۵ - ۲۰۳۰

ترجمه و ویرایش :

بهنام سعیدی

بی بی الهام فخری بافقی

حسن آزاده

بهمن احمدی توانا

علی بختیاری

رسول حاج احمدی

United Nations

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۳۰-۲۰۱۵

ترجمه و ویرایش:

بهنام سعیدی

بی بی الهام فخری بافقی

حسن آزاده

بهمن احمدی توانا

علی بختیاری

رسول حاج احمدی

عنوان و نام پدیدآور	: چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۳۰-۲۰۱۵ / ترجمه و ویرایش بهنام سعیدی، بی‌بی‌الهام فخری‌باقفی، حسن آزاده، بهمن احمدی‌توانا، علی بختیاری، رسول حاج احمدی؛ بخش‌های همکاری مدیریت آموزش‌های کوتاه مدت پژوهشکده سوانح طبیعی، اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان مدیریت بحران کشور.
مشخصات نشر	: تهران: کتاب پدیده، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۳۱، ۴۸ ص.
شابک	: 978-600-5464-63-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ترجمه و ویرایش بهنام سعیدی، بی‌بی‌الهام فخری‌باقفی، حسن آزاده، بهمن احمدی‌توانا، علی بختیاری، رسول حاج احمدی.
یادداشت	: عنوان اصلی: Sendai framework for disaster risk reduction 2015-2030
موضوع	: بلاهای طبیعی - خطر سنجی - برنامه‌ریزی - جنبه‌های بهداشتی
شناسه افزوده	: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، پژوهشکده سوانح طبیعی ایران. مدیریت آموزش‌های کوتاه مدت، سازمان مدیریت بحران کشور، اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل
رده‌بندی کنگره	: GB ۵۰۱۴ / چ ۲ ۱۳۹۴
رده‌بندی دیویی	: ۳۶۳ / ۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۶۵۳۸۵

انتشارات کتاب پدیده

تهران - میدان انقلاب - خیابان انقلاب - خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)

پلاک ۱۹ - طبقه دوم

تلفن: ۶۶۴۱۴۸۶۰ - ۶۶۴۱۴۸۶۱

عنوان	: چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۳۰-۲۰۱۵
ترجمه و ویرایش	: بهنام سعیدی، بی‌بی‌الهام فخری‌باقفی، حسن آزاده، بهمن احمدی‌توانا، علی بختیاری، رسول حاج احمدی
ناشر	: انتشارات کتاب پدیده
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۶۴-۶۳-۴
تایپ و صفحه آرا	: سمیه باغجری

نوبت چاپ: اول / پائیز ۱۳۹۴ ■ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه ■

لیتوگرافی: باختر / ۶۶۹۵۴۱۴۳ ■ چاپ: فرشویه / ۵۵۴۲۸۱۷۳ ■ صحافی: جوان / ۳۳۴۵۲۹۶۷

کلیه حقوق و حق چاپ این اثر متعلق به پژوهشکده سوانح طبیعی ایران می‌باشد و هرگونه چاپ و کپی حتی جزئی از اثر پیگرد قانونی دارد.

پژوهشکده سوانح طبیعی
Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور
National Disaster Management Organization

United Nations

UN world Conference on
Disaster Risk Reduction
۲۰۱۵ Sendai Japan

Sendai Framework for Disaster Risk Reduction ۲۰۱۵-۲۰۳۰

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۱۵-۲۰۳۰

بخش‌های همکار:

مدیریت آموزش‌های کوتاه مدت پژوهشکده سوانح طبیعی
اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان مدیریت بحران کشور

پیشگفتار

کاهش خطرپذیری سوانح به عنوان یک اولویت جهانی نیازمند تلاش جمعی سیاستگذاران، مدیران، متخصصان و کلیه ذینفعان این حوزه می‌باشد. در این راستا، بهره‌گیری از دانش و تجربیات جهانی می‌تواند گامی موثر در ارتقای سطح دانش حوادث غیر مترقبه کشور محسوب گردد. «چارچوب سندای» مهمترین راهبرد کاهش خطرپذیری بلایای سازمان ملل متحد برای ۱۵ سال آتی می‌باشد. امید است ترجمه این سند که با هدایت سازمان مدیریت بحران کشور و با مشارکت برخی از مراکز علمی، دانشگاهی و دستگاه‌های مرتبط با سوانح طبیعی تهیه شده است، بتواند الهام بخش ایده‌هایی نو و متناسب با نیاز کشور باشد و کمک کند تا همسو و همگام با دیدگاه‌های بین‌المللی در جهت نیل به کاهش خسارات، توسعه پایدار و افزایش توانمندی کشور عزیزمان ایران در این حوزه، گام‌های موثرتری برداشته شود.

در اینجا لازم می‌دانم از زحمات صمیمانه و مجدانه وزارت امور خارجه، ریاست محترم پژوهشکده سوانح طبیعی و همکاران ایشان، دفتر برنامه عمران سازمان ملل متحد در ایران، همکاران پر تلاش اداره کل روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان مدیریت بحران کشور و سایر دست‌اندرکاران ترجمه این سند تقدیر و تشکر بعمل آورم.

ومن الله التوفیق

اسماعیل نجار

معاون وزیر و رئیس سازمان مدیریت بحران کشور

دیباچه

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح (۲۰۳۰-۲۰۱۵)، در سومین کنفرانس جهانی سازمان ملل متحد در شهر سندای کشور ژاپن، در ۱۸ مارس سال ۲۰۱۵ به تصویب رسید. چارچوب حاضر که بررسی‌های آن از ماه مارس سال ۲۰۱۲ آغاز گردیده بود، حاصل مشورت با دست اندرکاران ذینفع این حوزه و مذاکرات بین‌الدولی (از ژوئیه ۲۰۱۴ تا مارس ۲۰۱۵) می‌باشد. این فرآیند بنا به درخواست مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورد پشتیبانی دفتر امور کاهش خطرپذیری سوانح آن سازمان (UNISDR) قرار گرفت.

چارچوب سندای ابزاری است که جانشین چارچوب کاری هیوگو (۲۰۱۵-۲۰۰۵) (تحت عنوان برگشت‌پذیر ساختن ملت‌ها و جوامع در برابر سوانح) گردید. چارچوب کاری هیوگو (HFA) برای انگیزه بخشی بیشتر به فعالیت در سطح جهانی در پی چارچوب کاری دهه بین‌المللی کاهش سوانح طبیعی در سال ۱۹۸۹، راهبرد یوکوهاما (برای جهانی امن‌تر، دستورالعمل‌های پیشگیری از سوانح طبیعی، آمادگی و کاهش اثرات و برنامه اقدام آن) مصوب سال ۱۹۹۴ و راهبرد بین‌المللی کاهش سوانح (UNISDR) سال ۱۹۹۹، شکل گرفت.

چارچوب سندای براساس عناصری شکل گرفته که اطمینان از تداوم کار توسط دولت‌ها و سایر ذینفعان را در راستای چارچوب کاری هیوگو (HFA) تقویت و تضمین می‌نماید و نوآوری‌هایی را ارائه می‌دهد که حاصل مشاوره‌ها و مذاکرات متعدد می‌باشد. بسیاری از صاحب‌نظران، مهمترین تغییرات ایجاد شده در این سند را، تاکید قوی بر مدیریت ریسک سوانح به جای مدیریت سوانح، تعیین هفت زیرهدف جهانی، کاهش خطرپذیری سوانح به عنوان نتیجه مورد انتظار، تمرکز بر پیشگیری از ریسک جدید، کاهش ریسک‌های موجود، تقویت برگشت‌پذیری و همچنین مجموعه‌ای از اصول راهنما شامل مسئولیت اولیه دولت‌ها برای پیشگیری و کاهش خطرپذیری سوانح و تعامل کل جامعه و تمامی نهادهای دولتی دانسته‌اند. علاوه بر آن، قلمرو کاهش خطرپذیری سوانح

پژوهشکده سوانح طبیعی

Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور

National Disaster Management Organization

به طور هدفمند، با تمرکز بر هر دو نوع سوانح طبیعی و انسان ساخت و همچنین ریسک‌ها و مخاطرات مربوط به محیط زیست، تکنولوژیک و بیولوژیک تسری یافته و برگشت‌پذیری سلامت و بهداشت را به شدت در همه بخش‌ها ارتقا داده است.

چارچوب‌های سندای موارد ذیل را نیز مطرح می‌نماید: ضرورت درک بهتر خطرپذیری سوانح در همه ابعاد آن شامل در معرض قرارگیری (مواجهه)، آسیب‌پذیری و ویژگی‌های مخاطره؛ تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح شامل مجامع ملی؛ پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری مدیریت خطرپذیری سوانح؛ آمادگی برای «ساخت بهتر از گذشته»؛ به رسمیت شناختن ذینفعان و نقش آنها؛ بسیج سرمایه‌گذاری حساس به ریسک برای جلوگیری از ایجاد ریسک جدید؛ برگشت‌پذیری زیرساخت‌های بهداشتی، میراث فرهنگی و سایر اماکن؛ تقویت همکاری‌های بین‌المللی و مشارکت جهانی؛ برنامه‌ها و سیاستگذاری‌های آگاه از خطرپذیری توسط اهداکنندگان کمک (دوورها) و سایر برنامه‌ها از جمله حمایت مالی و وام از سوی موسسات مالی بین‌المللی. همچنین مجمع جهانی و مجامع منطقه‌ای کاهش خطرپذیری سوانح به عنوان سازوکاری برای انسجام میان برنامه‌ها، پایش و بازنگری‌های دوره‌ای، تحت حمایت بخش‌های حاکمیتی سازمان ملل متحد، صراحتاً به رسمیت شناخته می‌شوند.

UNISDR، موظف به حمایت از اجرا، پیگیری و بازنگری چارچوب سندای می‌باشد.

مارگارتا والستروم

نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل متحد در امور کاهش خطرپذیری سوانح

بیانیه سندای

۱- ما، سران دولت‌ها و حکومت‌ها، وزرا و هیات‌های شرکت‌کننده در سومین کنفرانس جهانی سازمان ملل برای کاهش خطرپذیری سوانح از ۱۴ تا ۱۸ مارس ۲۰۱۵ در شهر سندای استان میاگی ژاپن گردهم آمده‌ایم؛ شهری که یک بازیابی فعالانه از زلزله بزرگ شرق ژاپن در مارس ۲۰۱۱ را به نمایش گذاشت.

با اذعان به تأثیر فزاینده سوانح و پیچیدگی آنها در بسیاری از بخش‌های دنیا، عزم خود را برای ارتقاء تلاش‌هایمان در راستای تقویت کاهش خطرپذیری سوانح جهت کاهش تلفات انسانی و از دست رفتن سرمایه‌ها در سراسر دنیا اعلام می‌داریم.

۲- ما، نقش مهم ایفا شده توسط چارچوب کاری هیوگو (۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵) تحت عنوان برگشت‌پذیر ساختن ملت‌ها و جوامع در برابر سوانح در طول ده سال گذشته را ارج می‌نهیم و با تکمیل ارزیابی و بازنگری و همچنین بررسی تجربیات حاصل از اجرای آن، به موجب این بیانیه، چارچوب سندای برای سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰ را تصویب می‌نماییم. ما، به شدت به اجرای این چارچوب جدید به عنوان راهنمای تلاش‌هایمان برای آینده متعهد هستیم.

۳- ما، تمامی ذینفعان را به اقدام دعوت می‌نماییم، فراموش نکنیم که چارچوب جدید به تلاش‌های بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیر همه ما، برای امن‌تر ساختن دنیا در برابر خطرپذیری سوانح در دهه‌های آتی بستگی دارد که به نفع نسل‌های کنونی و آینده خواهد بود.

۴- از ملت و دولت ژاپن و نیز شهر سندای برای میزبانی سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری سوانح سپاسگزاری نموده و نیز از تعهد این کشور جهت پیشبرد کاهش خطرپذیری سوانح در برنامه توسعه جهانی قدردانی می‌نماییم.

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۹	بخش اول: مقدمه
۱۶	بخش دوم: هدف و نتیجه مورد انتظار
۱۸	بخش سوم: اصول راهنما
۲۰	بخش چهارم: اولویت‌های اقدام
۲۱	اولویت اول: درک خطرپذیری سوانح
۲۶	اولویت دوم: تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح به منظور مدیریت خطرپذیری سوانح
۲۹	اولویت سوم: سرمایه‌گذاری در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح در راستای برگشت‌پذیری
۳۳	اولویت چهارم: افزایش آمادگی در برابر سوانح برای پاسخ موثر و «ساخت بهتر از گذشته» در بازیابی، بازتوانی و بازسازی
۳۷	بخش پنجم: نقش ذینفعان
۴۰	بخش ششم: همکاری بین‌المللی و مشارکت جهانی
۴۷	پیوست: نمودار چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح

چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰

بخش اول: مقدمه

۱- چارچوب حاضر برای بعد از سال‌های ۲۰۱۵ و به منظور کاهش خطرپذیری سوانح، در سومین کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری سوانح که از ۱۴ تا ۱۸ مارس ۲۰۱۵ (۲۳ لغایت ۲۷ اسفند ماه سال ۱۳۹۳) در شهر سندای استان میاگی ژاپن برگزار شد، به تصویب رسید. این کنفرانس فرصتی بی‌نظیر برای کشورها فراهم آورد تا:

الف- چارچوبی جامع، متمرکز، آینده‌نگر و عمل‌گرا را برای سال‌های بعد از ۲۰۱۵ در راستای کاهش خطرپذیری سوانح تصویب نمایند.

ب- ارزیابی و بازنگری اجرای چارچوب کاری هیوگو (۲۰۱۵ - ۲۰۰۵) در خصوص ایجاد برگشت‌پذیری ملل و جوامع در برابر سوانح را تکمیل نمایند.^۱

ج- تجربیات کسب شده از طریق نهادها و یا راهبردهای ملی و منطقه‌ای و برنامه‌های کاهش خطرپذیری سوانح و پیشنهادات آنها و نیز توافقات منطقه‌ای مرتبط برای اجرای چارچوب کاری هیوگو را مورد توجه قرار دهند.

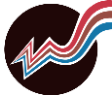
د- روش‌های همکاری براساس تعهدات مبتنی بر اجرای چارچوب کاهش خطرپذیری سوانح برای سال‌های بعد از ۲۰۱۵ را شناسایی نمایند.

ه- نحوه بازنگری دوره‌ای اجرای چارچوب کاهش خطرپذیری سوانح برای سال‌های بعد از ۲۰۱۵ را تعیین کنند.

۲- همچنین دولت‌ها در جریان برگزاری کنفرانس جهانی، بر تعهدات خود نسبت به پرداختن به کاهش خطرپذیری سوانح و ایجاد برگشت‌پذیری^۲ در مقابل سوانح همراه

۱- *UNISDR (2006/6.A/CONF 1, فصل ۱، قطعنامه ۲.*

۲- برگشت‌پذیری به این صورت تعریف می‌شود: توانایی یک سیستم، جامعه و یا اجتماع در معرض مخاطرات، برای مقاومت، جذب، تطابق و یا ترمیم اثرات یک مخاطره به طور کارآمد و به موقع از جمله از طریق حفظ و استقرار مجدد ساختارها و کارکردهای ضروری خود. "دفتر استراتژی کاهش خطرپذیری سوانح سازمان ملل متحد (UNISDR)، فرهنگ اصطلاحات کاهش خطرپذیری سوانح، ژنو، می ۲۰۰۹".

با درک تازه‌ای از فوریت، در زمینه توسعه پایدار و ریشه‌کنی فقر و ادغام کاهش خطرپذیری سوانح و ایجاد برگشت‌پذیری به نحو مقتضی، در سیاستگذاری‌ها، طرح‌ها، برنامه‌ها و تخصیص اعتبارات در همه سطوح و در نظر گرفتن هردو مورد در چارچوب‌های مرتبط تاکید نمودند.

چارچوب کاری هیوگو: درس‌های آموخته، شکاف‌های شناسایی شده و چالش‌های پیش‌رو

۳- از زمان تصویب چارچوب کاری هیوگو در سال ۲۰۰۵ تاکنون، به استناد گزارشات ملی و منطقه‌ای ارائه شده توسط کشورها در مورد پیشرفت حاصل از اجرای این چارچوب و همچنین براساس سایر گزارشات جهانی، کشورها و سایر ذینفعان به پیشرفت‌هایی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی نائل گردیده‌اند که منجر به کاهش میزان تلفات جانی در تعدادی از مخاطرات^۳ شده است. کاهش خطرپذیری سوانح یک سرمایه‌گذاری مقرون به صرفه در پیشگیری از خسارات و تلفات در آینده محسوب می‌گردد.

مدیریت کارآمد کاهش خطرپذیری سوانح کمک موثری به توسعه پایدار می‌نماید. کشورها، ظرفیت‌های خود را در مدیریت کاهش خطرپذیری سوانح ارتقاء داده‌اند. سازوکارهای بین‌المللی برای مشورت‌های راهبردی، توسعه هماهنگی و مشارکت در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح مانند مجمع جهانی کاهش خطرپذیری سوانح و مجمع منطقه‌ای و همچنین سایر مجامع بین‌المللی و منطقه‌ای ذی‌ربط، نقش سازنده‌ای در تدوین سیاست‌ها و راهبردها و پیشرفت دانش و آموزش متقابل داشته‌اند. به طور کلی

۳- مخاطره در چارچوب کاری هیوگو به این صورت تعریف می‌شود: یک رویداد، پدیده یا فعالیت انسانی با پتانسیل تخریب که می‌تواند موجب به وجود آمدن تلفات جانی، مجروحیت، خسارت به دارایی‌ها، از هم گسیختگی اجتماعی و اقتصادی و یا تخریب محیط زیست گردد. مخاطرات می‌تواند شامل شرایط نهفته‌ای باشد که ممکن است تهدیدی برای آینده به شمار رفته و منشاءهای متفاوتی از جمله طبیعی (زمین‌شناختی، آب و هواشناسی و بیولوژیک) و یا ناشی از فرآیندهای انسانی (تخریب محیط زیست و مخاطرات تکنولوژیک) دارد.

چارچوب کاری هیوگو، ابزاری مهم برای افزایش آگاهی عمومی و نهادی، ایجاد تعهد سیاسی و تمرکز و تسریع اقدامات توسط طیف وسیعی از ذینفعان در همه سطوح بوده است.

۴- طی ده سال گذشته همچنان سوانح به گرفتن تلفات سنگین ادامه داده است که در نتیجه رفاه و ایمنی افراد، جوامع و کشورها تحت تأثیر قرار گرفته است. بیش از ۷۰۰ هزار نفر جان خود را از دست داده‌اند و افزون بر ۱/۴ میلیون نفر آسیب‌دیده‌اند و حدود ۲۳ میلیون نفر در نتیجه وقوع سوانح بی‌خانمان گشته‌اند. روی هم رفته، بیش از ۱/۵ میلیارد نفر به طرق مختلف تحت تأثیر سوانح قرار گرفته‌اند که زنان، کودکان و افراد آسیب‌پذیر به نسبت بیشتری تحت تأثیر بوده‌اند. کل خسارات اقتصادی بیش از ۱/۳ تریلیون دلار آمریکا برآورده شده است. علاوه بر این، بین سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲، ۱۴۴ میلیون نفر در اثر وقوع سوانح آواره شده‌اند که بیشتر این سوانح در اثر تغییر اقلیم و به سبب افزایش تعدد و شدت، به طور چشمگیری مانع از پیشرفت در زمینه توسعه پایدار شده‌اند. شواهد نشان می‌دهد که مواجهه افراد و سرمایه‌ها در تمامی کشورها بسیار سریع‌تر از کاهش آسیب‌پذیری^۴ آنها رشد داشته است. بنابراین ایجاد ریسک‌های جدید و افزایش مداوم خسارات ناشی از سوانح، تأثیرات مهم زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و فرهنگی زیادی را در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت به ویژه در سطوح محلی و بین جوامع از خود به جا گذاشته است. سوانح کوچک مقیاس و سوانح خزنده با تناوب رخداد، تأثیر ویژه‌ای بر جوامع، خانوارها و صنایع کوچک و متوسط گذاشته‌اند که درصد بالایی از خسارات را تشکیل داده‌اند. تمامی کشورها به ویژه کشورهای در حال توسعه که در آنها مرگ و میر و خسارات اقتصادی ناشی از سوانح به

^۴ - آسیب‌پذیری در چارچوب کاری هیوگو به این صورت تعریف می‌شود: شرایط ایجاد شده توسط عوامل یا فرآیندهای فیزیکی، اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی که تأثیرپذیری یک جامعه را نسبت به اثرات مخاطرات افزایش می‌دهد.

طور نامتعارفی بالاست، با سطوح فزاینده‌ای از هزینه‌های پنهان و چالش‌هایی در انجام تعهدات مالی و سایر تعهدات روبرو هستند.

۵- پیش‌بینی، برنامه‌ریزی و کاهش خطرپذیری سوانح، به منظور حفاظت موثر از افراد، جوامع و کشورها، معیشت آنها، سلامت، میراث فرهنگی، سرمایه‌های اقتصادی و اجتماعی، اکوسیستم‌های موجود و بنابراین تقویت برگشت‌پذیری آنها، یک امر حیاتی و ضروری است.

۶- فعالیت بیشتر به منظور کاهش مواجهه و کاهش آسیب‌پذیری و بنابراین پیشگیری از ایجاد ریسک‌های جدید سوانح و مسئولیت‌پذیری در برابر ایجاد ریسک‌های سوانح در تمامی سطوح ضروری می‌باشد. اقدامات بیشتر و اختصاصی‌تر بایستی بر حذف محرک‌های موجود کاهش خطرپذیری سوانح نظیر پیامدهای فقر و نابرابری، تغییرات اقلیمی، گسترش شهرنشینی بی‌رویه و بی‌برنامه، مدیریت ضعیف زمین و ترکیب عواملی مانند تغییرات جمعیتی، ترتیبات سازمانی ضعیف، سیاست‌های ناآگاه از ریسک، فقدان کنترل و نظارت و مشوق‌ها برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح، زنجیره‌های پیچیده تأمین و عرضه، محدودیت دسترسی به فناوری، بهره‌برداری ناپایدار از منابع طبیعی، اکوسیستم‌های در حال انحطاط، بیماری‌های همه‌گیر و واگیر، متمرکز باشد. علاوه بر آن، لازم است تا حاکمیت بهینه کاهش خطرپذیری سوانح در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی تقویت شده و آمادگی بهبود یابد و هماهنگی ملی برای پاسخ به سوانح، بازتوانی و بازسازی، استفاده از بازیابی پس از سانحه، بازسازی برای ساخت بهتر از گذشته، از طریق تقویت روش‌های همکاری بین‌المللی مورد حمایت قرار گیرد.

۷- ضرورت دارد که یک رویکرد پیشگیرانه مردم محور و گسترده‌تر در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح وجود داشته باشد. عملکردهای کاهش خطرپذیری سوانح بایستی چند مخاطره‌ای و چندبخشی، فراگیر و دست‌یافتنی باشد تا موثر و کارآمد واقع شوند. دولت‌ها، همزمان با پذیرش نقش رهبری، نظارتی و هماهنگی خود، بایستی با

دینفعان مربوطه شامل زنان، کودکان، جوانان، معلولین، فقرا، مهاجرین، مردم بومی، داوطلبان، جامعه متخصصین و سالمندان در طراحی و اجرای سیاست‌ها، برنامه‌ها و استانداردها تعامل داشته باشند. بخش‌های عمومی، خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، دانشگاهیان و موسسات علمی و پژوهشی می‌بایستی در کنار هم فعالیت نموده و فرصت‌هایی را برای همکاری فراهم آورده و صاحبان حرف و مشاغل، خطرپذیری سوانح را در عملکردهای مدیریتی خود لحاظ نمایند.

۸- همکاری‌های بین‌المللی، منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای و فراسوی مرزی در حمایت از تلاش‌های دولت‌ها، مقامات ملی و محلی و همچنین جوامع و کسب و کارها برای کاهش خطرپذیری سوانح نقش محوری خود را حفظ می‌کنند. سازوکارهای موجود ممکن است نیازمند تقویت در جهت ارائه حمایت‌های موثر و دستیابی به اجرای بهتر باشد. کشورهای در حال توسعه به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته، کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، کشورهای محصور در خشکی در حال توسعه، کشورهای آفریقایی و نیز کشورهای با درآمد متوسط که با چالش‌های بخصوصی مواجه هستند، نیازمند توجه و حمایت ویژه برای تقویت منابع و قابلیت‌های بومی خود از طریق مجاری دوجانبه و چندجانبه برای تضمین ابزار اجرایی به موقع، کافی و پایدار در راستای ظرفیت‌سازی، کمک‌های فنی و مالی و انتقال فناوری، منطبق با تعهدات بین‌المللی هستند.

۹- به طور کلی، چارچوب کاری هیوگو، رهنمود مهمی را در زمینه تلاش‌ها برای کاهش خطرپذیری سوانح ارائه داده و به پیشرفت در جهت نیل به اهداف توسعه هزاره کمک کرده است. البته اجرای آن شکاف‌هایی را در پرداختن به عوامل بنیادین و نهفته ریسک سوانح در ارتباط با تدوین اهداف، اولویت‌های اقدام^۵ و ضرورت حفظ و توسعه

^۵- اولویت‌های چارچوب کاری هیوگو برای سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵ عبارتند از: (۱) ضمانت شود که کاهش خطرپذیری سوانح یک اولویت ملی و محلی همراه با یک پایگاه قدرتمند سازمانی برای اجرا باشد، (۲) شناسایی، ارزیابی و پایش خطرپذیری سوانح و بهبود هشدار سریع، (۳) بهره‌گیری از دانش، نوآوری و

برگشت‌پذیری در برابر سوانح در تمامی سطوح و همچنین تضمین ابزارهای اجرایی کافی را آشکار نموده است. این شکاف‌ها نیاز به تدوین یک چارچوب عمل محور که دولت‌ها و سایر ذینفعان مربوطه بتوانند به طور تکمیلی و حمایتی آن را اجرا نمایند را نشان می‌دهد. این برنامه عمل محور به شناسایی ریسک‌های سوانح در راستای مدیریت آنها، کمک کرده و سرمایه‌گذاری در جهت تقویت برگشت‌پذیری را هدایت می‌نماید.

۱۰- ده سال بعد از چارچوب کاری هیوگو، سوانح همچنان در جهت تضعیف تلاش‌ها برای نیل به توسعه پایدار عمل می‌کنند.

۱۱- مذاکرات بین دولت‌ها دربارهٔ با برنامه توسعه برای سال‌های بعد از ۲۰۱۵، تأمین اعتبار برای توسعه، تغییر اقلیم و کاهش خطرپذیری سوانح، فرصت بی‌نظیری را در اختیار جامعه بین‌الملل قرار می‌دهد تا انسجام در سیاست‌ها، نهادها، اهداف، شاخص‌ها و سیستم‌های ارزیابی عملکرد را تقویت نماید و در عین حال، اختیارات هر یک از آنها را نیز محترم می‌شمارد. تضمین یک پیوند مستحکم، به نحو مقتضی میان این فرایندها در ایجاد برگشت‌پذیری و دستیابی به اهداف جهانی ریشه‌کنی فقر کمک خواهد کرد.

۱۲- خاطر نشان می‌سازد که نتیجه کنفرانس توسعه پایدار سال ۲۰۱۲ سازمان ملل تحت عنوان «آینده‌ای که ما می‌خواهیم»^۶، خواستار پرداختن به کاهش خطرپذیری سوانح و ایجاد برگشت‌پذیری در برابر سوانح همراه با درک تازه‌ای از فوریت در چارچوب توسعه پایدار، ریشه‌کنی فقر و ادغام آنها به نحو مقتضی در تمامی سطوح می‌باشد. این کنفرانس همچنین بر تمامی اصول اعلامیه ریو در مورد توسعه و محیط زیست تأکید می‌نماید.^۷

^۴ آموزش برای ایجاد یک فرهنگ ایمنی و برگشت‌پذیری در همه سطوح، (۴) کاهش عوامل بنیادین و نهفته خطرپذیری و (۵) تقویت آمادگی در برابر سوانح به منظور پاسخ کارآمد در همه سطوح.

^۶ - قطعه‌نامه مجمع عمومی ۶۶/۲۸۸، پیوست.

^۷ - گزارش کنفرانس محیط زیست و توسعه سازمان ملل متعهد، ریودوژانیرو ۳ تا ۱۴ ژوئن ۱۹۹۲، جلد ۱، قطعه‌نامه‌های مصوب شده توسط کنفرانس (انتشارات سازمان ملل متحد، شماره E۹۳ اصلاحیه)، قطعه‌نامه ۱، پیوست ۱.

۱۳- پرداختن به موضوع تغییر اقلیم به عنوان یکی از محرک‌های ریسک سوانح همزمان با محترم شمردن اختیارات کنوانسیون چارچوب سازمان ملل در مورد تغییر اقلیم^۸، فرصتی را برای کاهش خطرپذیری سوانح با روشی هدفمند و منسجم در سراسر فرایندهای به هم مرتبط بین دولتی فراهم می‌کند.

۱۴- با توجه به سوابق موجود و به منظور کاهش خطرپذیری سوانح، پرداختن به چالش‌های موجود و آمادگی برای موارد آتی، از طریق تمرکز بر موارد ذیل ضروری است: پایش، ارزیابی و درک خطرپذیری سوانح و نیز به اشتراک‌گذاری اطلاعات و نحوه تولید آن؛ تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح و هماهنگی بین نهادها و بخش‌های مربوطه و مشارکت کامل و هدفمند ذینفعان مربوطه در سطوح مقتضی؛ سرمایه‌گذاری در زمینه برگشت‌پذیری اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی، فرهنگی و آموزشی افراد، جوامع، کشورها و همچنین محیط زیست از طریق فناوری و پژوهش؛ ارتقاء سیستم‌های هشدار سریع چندمخاطره‌ای، آمادگی، پاسخ، بازیابی، بازتوانی و بازسازی. در راستای تکمیل ظرفیت و اقدام ملی، افزایش همکاری بین‌المللی بین کشورهای در حال توسعه، پیشرفته و بین‌الدولی و سازمان‌های بین‌المللی ضرورت دارد.

۱۵- این چارچوب، ریسک‌های کوچک مقیاس و بزرگ مقیاس، ریسک‌های با فراوانی کم و یا زیاد، سوانح ناگهانی و خزننده، با منشاء طبیعی و یا انسان‌ساخت و نیز ریسک‌ها و مخاطرات تکنولوژیک، بیولوژیک و مخاطرات زیست محیطی را شامل خواهد شد. هدف این چارچوب، هدایت مدیریت چند مخاطره‌ای خطرپذیری سوانح در توسعه در تمامی سطوح و همچنین در درون و بین بخش‌ها می‌باشد.

^۸ - مباحث تغییر اقلیم بیان شده در این چارچوب در اختیارات چارچوب کنوانسیون تغییر اقلیم سازمان ملل متحد تحت صلاحیت طرف‌های کنوانسیون باقی می‌ماند.

بخش دوم: هدف و نتیجه مورد انتظار

۱۶- در حالی که میزانی از پیشرفت در ایجاد برگشت‌پذیری و کاهش تلفات و خسارات حاصل گردیده است، کماکان کاهش قابل توجه خطرپذیری سوانح، نیازمند کوشش مداوم و پیگیر با تمرکز بیشتر بر مردم و سلامت و معیشت آنان و پیگیری‌های منظم می‌باشد. چارچوب حاضر به دنبال دستیابی به اهداف زیر، طی ۱۵ سال آینده براساس چارچوب کاری هیوگو می‌باشد:

کاهش قابل توجه خطرپذیری سوانح، تلفات جانی، خسارت وارده بر معیشت، سلامت و سرمایه‌های اقتصادی، فیزیکی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی افراد، کسب و کارها، جوامع و کشورها.

تحقق این نتیجه، نیازمند تعهد قوی و دخالت رهبری سیاسی تمام کشورها در کلیه سطوح اجرایی و پیگیری انجام این چارچوب و ضرورت ایجاد محیطی مساعد و توانمندساز می‌باشد.

۱۷- برای دستیابی به نتیجه مورد انتظار، هدف زیر بایستی پیگیری شود:

پیگیری از ریسک‌های جدید سوانح و کاهش ریسک‌های موجود از طریق اجرای تدابیر فراگیر و یکپارچه اقتصادی، ساختاری، قانونی، اجتماعی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، زیست محیطی، فناورانه، سیاسی و نهادی، که مواجهه با مخاطره و آسیب‌پذیری در برابر سوانح را کاهش داده و یا از آن پیشگیری نماید، آمادگی برای پاسخ و بازیابی را افزایش داده و بدین ترتیب موجب تقویت برگشت‌پذیری گردد.

پیگیری این هدف، نیازمند افزایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های اجرایی کشورهای در حال توسعه به ویژه کشورهای کمتر توسعه‌یافته، کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، کشورهای محصور در خشکی در حال توسعه، کشورهای آفریقایی و نیز کشورهای با درآمد متوسط می‌باشد. این کشورها با چالش‌های خاصی، از جمله بسیج حمایت‌ها از طریق همکاری‌های بین‌المللی در راستای تأمین ابزارهای اجرایی منطبق با اولویت‌های ملی خود روبرو هستند.

۱۸- به منظور حمایت از ارزیابی پیشرفت‌های جهانی در دستیابی به نتیجه و هدف این چارچوب، هفت زیرهدف جهانی، مورد موافقت قرار گرفت. این اهداف، در سطح جهانی اندازه‌گیری خواهند شد و با انجام کارهای لازم در راستای توسعه شاخص‌های مناسب تکمیل خواهند گردید. اهداف و شاخص‌های ملی به دستیابی نتیجه و هدف این چارچوب کمک خواهند کرد. این هفت زیرهدف عبارتند از:

الف- کاهش چشمگیر مرگ و میر ناشی از سوانح در سطح جهانی تا سال ۲۰۳۰؛ با هدف پائین آوردن میانگین مرگ و میر در ازای هر ۱۰۰ هزار نفر در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ در مقایسه با سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵.

ب- کاهش چشمگیر تعداد افراد متأثر از سوانح در سطح جهانی تا سال ۲۰۳۰؛ با هدف کاهش رقم میانگین جهانی در ازای هر ۱۰۰ هزار نفر بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵.^۹

ج- کاهش خسارات اقتصادی مستقیم ناشی از سوانح در رابطه با تولید ناخالص داخلی جهانی تا سال ۲۰۳۰.

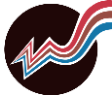
د- کاهش چشمگیر خسارات ناشی از سوانح به زیرساخت‌های حیاتی و جلوگیری از اختلال در ارائه خدمات بنیادی از جمله تسهیلات بهداشتی و آموزشی از طریق ارتقاء برگشت‌پذیری آنها تا سال ۲۰۳۰.

ه- افزایش چشمگیر تعداد کشورهای دارای راهبردهای ملی و محلی کاهش خطرپذیری سوانح تا سال ۲۰۲۰.

و- توسعه قابل توجه همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای در حال توسعه از طریق حمایت پایدار و کافی از آنها برای تکمیل اقدامات ملی در راستای اجرای این چارچوب تا سال ۲۰۳۰.

ز- افزایش قابل توجه دسترسی به سیستم‌های هشدار سریع چند مخاطره‌ای و ارائه اطلاعات و ارزیابی خطرپذیری سوانح به مردم تا سال ۲۰۳۰.

^۹ - دسته بندی افراد متأثر از سوانح در فرآیند بعد از سندی بر اساس تصمیم کنفرانس، بیشتر تشریح خواهد شد.

بخش سوم: اصول راهنما

۱۹- براساس اصول مندرج در راهبرد یوکوهاما برای جهانی امن تر که شامل دستورالعمل‌های پیشگیری از سوانح طبیعی، آمادگی، کاهش اثرات ناشی از سوانح، برنامه اقدام آن^۱ و همچنین مبانی چارچوب کاری هیوگو، اجرای چارچوب حاضر با اصول ذیل و با در نظر گرفتن شرایط ملی کشورها و همسو با قوانین داخلی آنها و تعهدات و الزامات بین‌المللی هدایت خواهد شد.

الف- هر دولت مسئولیت اولیه پیشگیری و کاهش خطرپذیری سوانح از جمله از طریق همکاری‌های بین‌المللی، منطقه‌ای، زیرمنطقه‌ای، فرامرزی و دوجانبه را برعهده دارد. کاهش خطرپذیری سوانح، نگرانی مشترک تمامی دولت‌ها می‌باشد و میزانی که کشورهای در حال توسعه بتوانند سیاست‌ها و تدابیر کاهش خطرپذیری سوانح ملی خود را تحت شرایط ویژه و قابلیت‌های خاص کشورشان تقویت نموده و اجرا نمایند، می‌تواند از طریق همکاری‌های پایدار بین‌المللی تقویت گردد.

ب- کاهش خطرپذیری سوانح، نیازمند تقسیم مسئولیت‌ها بین دولت مرکزی و مقامات ملی مربوطه، بخش‌های مختلف، ذینفعان و متناسب با شرایط ملی و سیستم حکومتی آن کشور می‌باشد.

ج- مدیریت خطرپذیری سوانح به دنبال حفاظت از افراد و دارایی‌های آنان، سلامت و معیشت، سرمایه‌های مولد و همچنین سرمایه‌های فرهنگی و زیست محیطی بوده، ضمن اینکه تمامی حقوق انسانی از جمله حق توسعه را حفظ نموده و بهبود می‌بخشد.

د- کاهش خطرپذیری سوانح، نیازمند تعامل و مشارکت همه جامعه می‌باشد. همچنین این امر نیازمند توانمندسازی و مشارکت فراگیر بدون تبعیض و در دسترس بوده که توجه ویژه به افرادی که به طور نامتعارف تحت تاثیر سوانح قرار می‌گیرند، به خصوص ضعیف‌ترین اقشار جامعه را می‌طلبد. جنسیت، سن، معلولیت و جوانب فرهنگی در تمامی سیاست‌ها و عملکردها باید مد نظر قرار

^۱ - ۱۷۲/۹A/CONF، فصل ۱، قطعنامه ۱، پیوست ۱.

گیرد و نقش رهبری زنان و جوانان ارتقاء یابد. در این زمینه، بایستی توجه ویژه به بهبود فعالیت‌های داوطلبانه و سازمان‌یافته شهروندان معطوف گردد.

ه- مدیریت و کاهش خطرپذیری سوانح به سازوکارهای هماهنگی در تمامی سطوح، در درون و میان بخش‌ها و ذینفعان مرتبط بستگی دارد و مستلزم تعامل کامل نهادهای دولتی، قانون‌گذاری و اجرایی در سطوح ملی، محلی و همچنین بیان واضح و روشن مسئولیت‌ها میان ذینفعان عمومی و خصوصی از جمله صاحبان حرف و مشاغل و دانشگاهیان می‌باشد تا کمک متقابل، مشارکت و تکمیل متقابل نقش‌ها، مسئولیت‌پذیری و پیگیری را تضمین نماید.

و- در حالی که نقش توانمندساز، هدایت‌گر و هماهنگ‌کننده دولت‌ها و حکومت‌های فدرال و ملی به قوت خود باقی است، توانمندسازی مقامات و جوامع محلی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح از جمله از طریق منابع، مشوق‌ها و مسئولیت‌ها در تصمیم‌گیری، ضروری می‌باشد.

ز- کاهش خطرپذیری سوانح، مستلزم یک رویکرد چندمخاطره‌ای و وجود یک سیستم فراگیر تصمیم‌گیری آگاه از خطر، براساس مبادله آزاد اطلاعات و انتشار داده‌های دسته‌بندی شده شامل جنسیت، سن و معلولیت و نیز اطلاعات خطرپذیری غیر حساس، علمی، قابل فهم، به روز، و با دسترسی آسان و تکمیل شده از طریق دانش سنتی می‌باشد.

ح- توسعه، تقویت و اجرای سیاست‌ها، طرح‌ها، عملکردها و سازوکارهای مربوطه نیازمند رسیدن به یک انسجام، میان رشد و توسعه پایدار، امنیت غذایی، بهداشت و ایمنی، تغییر اقلیم و تغییرپذیری، مدیریت محیط زیست و برنامه‌های کاهش خطرپذیری سوانح می‌باشد. کاهش خطرپذیری سوانح عاملی کلیدی در نیل به توسعه پایدار به شمار می‌رود.

ط- با اینکه محرک‌های کاهش خطرپذیری سوانح می‌تواند از نظر گستره، محلی، منطقه‌ای، ملی و یا بین‌المللی باشد، اما بایستی ریسک‌های سوانح با خصوصیات ویژه و محلی در راستای تعیین تدابیر کاهش خطرپذیری سوانح به درستی درک شوند.

ی- پرداختن به عوامل بنیادین و نهفته خطرپذیری سوانح از طریق سرمایه‌گذاری آگاه از ریسک بخش دولتی و خصوصی مقرون به صرفه تر از اتکای صرف به پاسخ و بازیابی پس از سانحه می‌باشد و به توسعه پایدار نیز کمک می‌کند.

ک- در مرحله بازیابی، بازتوانی و بازسازی پس از سانحه، پیشگیری از ایجاد ریسک جدید و کاهش ریسک‌های موجود از طریق «ساخت بهتر از گذشته»، افزایش آموزش و آگاهی عمومی درباره خطرپذیری سوانح، حیاتی می‌باشد.

ل- مشارکت موثر و هدمند جهانی و تقویت بیشتر همکاری‌های بین‌المللی شامل انجام تعهدات مربوطه در زمینه کمک‌های رسمی توسعه، از جانب کشورهای توسعه یافته برای مدیریت موثر خطرپذیری سوانح ضروری است.

م- کشورهای در حال توسعه، به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته، کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، کشورهای محصور در خشکی در حال توسعه، کشورهای آفریقایی، کشورهای با درآمد متوسط و همچنین سایر کشورهای درگیر با چالش‌های خاص در حیطه خطرپذیری سوانح، نیازمند تأمین پشتیبانی‌های پایدار، کافی و به موقع به صورت حمایت مالی، انتقال فناوری و ظرفیت‌سازی از جانب کشورهای توسعه یافته و یا سایر شرکای منتخب، متناسب با نیازها و اولویت‌های خود می‌باشند.

بخش چهارم: اولویت‌های اقدام

۲۰- با در نظر گرفتن تجربیات کسب شده از اجرای چارچوب کاری هیوگو و پیگیری هدف و نتیجه مورد انتظار، لازم است دولتها بر اقدامات درون و بین بخشی در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی بر چهار اولویت زیر تمرکز نمایند.

اولویت اول: درک خطرپذیری سوانح.

اولویت دوم: تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح به منظور مدیریت خطرپذیری سوانح.

اولویت سوم: سرمایه‌گذاری در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح در راستای برگشت‌پذیری.

اولویت چهارم: افزایش آمادگی در برابر سوانح برای پاسخ موثر و «ساخت بهتر از گذشته» در بازیابی، بازتوانی و بازسازی.

۲۱- دولت‌ها، سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و سایر ذینفعان مرتبط، در رویکرد خود نسبت به کاهش خطرپذیری سوانح بایستی فعالیت‌های کلیدی عنوان شده در ذیل هر یک از این چهار اولویت را مدنظر قرار داده و با در نظر گرفتن ظرفیت‌ها و قابلیت‌های مربوطه در راستای مقررات و قوانین ملی کشورشان، به نحو مقتضی آنها را اجرا نمایند.

۲۲- در قالب افزایش وابستگی متقابل جهانی و همکاری هماهنگ بین‌المللی، ایجاد یک محیط توانمندساز بین‌المللی و ابزارهای اجرایی مناسب، الگوبرداری و کمک به توسعه دانش، ظرفیت‌ها و انگیزش برای کاهش خطرپذیری سوانح در تمامی سطوح به ویژه در کشورهای در حال توسعه، امری ضروری است.

اولویت اول: درک خطرپذیری سوانح

۲۳- سیاست‌ها و عملکردهای مدیریت خطرپذیری سوانح بایستی بر پایه درک خطرپذیری سوانح در تمامی ابعاد آسیب‌پذیری، ظرفیت، مواجهه افراد و دارایی‌ها، خصوصیات مخاطره و محیط زیست استوار باشد. چنین دانشی می‌تواند به منظور ارزیابی ریسک پیش از سانحه برای جلوگیری و کاهش اثرات، توسعه، آمادگی لازم و پاسخ موثر تقویت گردد.

سطوح ملی و محلی

۲۴- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارند:

الف- ارتقاء مدیریت، تحلیل، جمع‌آوری و استفاده از داده‌های مرتبط و اطلاعات کاربردی و حصول اطمینان از انتشار این اطلاعات و داده‌ها با در نظر گرفتن نیازهای گروه‌های مختلف کاربران، به نحو مناسب؛

ب- تشویق در به کارگیری و تقویت خطوط مینا و ارزیابی دوره‌ای ریسک‌های سوانح، آسیب‌پذیری، ظرفیت، مواجهه، خصوصیات مخاطره و پیامدهای ممکن آنها در مقیاس‌های مرتبط اجتماعی و فضایی اکوسیستم‌ها، هماهنگ با شرایط ملی؛

ج- تدوین، به‌روزرسانی دوره‌ای و انتشار مناسب اطلاعات خطرپذیری سوانح بر اساس موقعیت مکانی شامل نقشه‌های ریسک برای تصمیم‌گیران، عموم مردم و

جوامع محلی در معرض ریسک سوانح به شکل مناسب، با استفاده از فناوری‌های اطلاعات فضا- زمین، به نحو قابل اجرا؛

د- ارزیابی، ثبت و ضبط و به اشتراک‌گذاری نظام‌مند اطلاعات و تشریح خسارات ناشی از سوانح برای عموم و در نتیجه درک صحیح آنها از اثرات اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی، آموزشی، زیست محیطی و تاثیر بر میراث فرهنگی، به نحو مقتضی در قالب اطلاعات مربوط به آسیب‌پذیری، مواجهه و رویدادهای خاص هر مخاطره؛

ه- تهیه اطلاعات غیرحساس مرتبط با مواجهه، آسیب‌پذیری، خطرپذیری، سوانح، اطلاعات تفکیک شده خسارات و ارائه آزادانه آنها به عموم، به نحو مقتضی؛

و- بهبود دسترسی بلادرنگ به داده‌های قابل اعتماد، استفاده از فضا و اطلاعات موجود در محل، از جمله سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) و استفاده از نوآوری‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در راستای تقویت ابزارهای اندازه‌گیری، جمع‌آوری، تحلیل و توزیع داده‌ها؛

ز- ارتقاء دانش مقامات دولتی در تمامی سطوح، سازمان‌های مردم‌نهاد، جوامع، داوطلبان و همچنین بخش خصوصی از طریق به اشتراک‌گذاری تجربیات، درس‌های آموخته، عملکردهای موفق و آموزش و تربیت در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح شامل به کارگیری سازوکارهای آموزشی موجود و یادگیری گروه‌های همسان؛

ح- ترویج و بهبود گفتگو و همکاری بین جوامع علمی و فنی و سایر ذینفعان و سیاستگذاران مرتبط به منظور تسهیل تعامل علم و سیاست جهت اتخاذ تصمیمات موثر در زمینه مدیریت خطرپذیری سوانح؛

ط- حصول اطمینان از بکارگیری دانش سنتی، بومی و محلی و عملکردهای آنها به نحو مقتضی، برای تکمیل دانش علمی در ارزیابی خطرپذیری سوانح و تدوین و اجرای سیاست‌ها، راهبردها، طرح‌ها و برنامه‌های بخش‌های ویژه همراه با رویکردی بین بخشی به صورت متناسب با شرایط محلی و مرتبط با موضوع؛

- ی- تقویت ظرفیت‌های علمی و فنی به منظور بهره‌برداری از آن و یکدست نمودن دانش موجود و همچنین توسعه و کاربرد روش‌شناسی‌ها و مدل‌های ارزیابی خطرپذیری سوانح، آسیب‌پذیری‌ها و مواجهه با همه مخاطرات؛
- ک- افزایش سرمایه‌گذاری در نوآوری و توسعه فناوری در بلندمدت، به صورت چند مخاطره‌ای و پژوهش‌های راه حل محور برای مدیریت خطرپذیری سوانح در راستای پرداختن به شکاف‌ها، موانع، وابستگی‌ها و چالش‌های اقتصادی، اجتماعی، آموزشی و زیست محیطی مرتبط با ریسک‌های سوانح؛
- ل- گنجاندن هر چه بیشتر دانش خطرپذیری سوانح شامل پیشگیری از سانحه، کاهش اثرات آن، آمادگی، پاسخ، بازیابی و بازتوانی در آموزش‌های رسمی و غیررسمی و نیز آموزش‌های همگانی در همه سطوح و نیز در آموزش و تربیت حرفه‌ای؛
- م- تقویت راهبردهای ملی برای ارتقاء آموزش و آگاهی‌های عمومی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح، شامل گسترش دانش و اطلاعات مربوط به خطرپذیری سوانح از طریق کمپین‌ها، رسانه‌های اجتماعی و بسیج جوامع، با در نظر گرفتن مخاطبان خاص و نیازهای آنان؛
- ن- بکارگیری اطلاعات خطرپذیری سوانح در تمامی ابعاد آسیب‌پذیری، ظرفیت و مواجهه افراد، جوامع، کشورها و دارایی‌ها و نیز خصوصیات مخاطره برای تدوین و اجرای سیاست‌های کاهش خطرپذیری سوانح؛
- ص- افزایش سطح همکاری میان مردم در سطح محلی برای انتشار اطلاعات مربوط به خطرپذیری سوانح از طریق تعامل سازمان‌های جامعه‌محور و سازمان‌های مردم نهاد.

سطوح جهانی و منطقه‌ای

۲۵- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

- الف- توسعه بیشتر و انتشار روش‌شناسی‌ها و ابزارهای علمی ثبت و ضبط و به اشتراک‌گذاری آمار، اطلاعات و داده‌های دسته‌بندی شده در زمینه خسارات ناشی از سوانح و همچنین تقویت سیستم‌های مدل‌سازی، ارزیابی، پهنه‌بندی، پایش و سیستم‌های هشدار سریع چند مخاطره‌ای؛

ب- ارتقاء مطالعات جامع در زمینه ریسک‌های چند مخاطره‌ای و تهیه نقشه‌ها و ارزیابی خطر پذیری سوانح منطقه‌ای از جمله سناریوهای مربوط به تغییر اقلیم؛

ج- تقویت و توسعه دسترسی، به اشتراک‌گذاری و استفاده از اطلاعات و داده‌های غیرحساس، ارتباطات و فناوری‌های متکی به زمین فضا و فضا محور و سایر خدمات وابسته به نحو مقتضی، از طریق همکاری‌های بین‌المللی از جمله انتقال فناوری؛ حفظ و تقویت مشاهدات در جا و سنجش از راه دور زمین و اقلیم؛ تقویت بهره‌برداری از رسانه‌ها شامل رسانه‌های اجتماعی و سنتی، شبکه‌های بزرگ داده‌ها و تلفن همراه برای حمایت از اقدامات ملی در راستای ارتباطات موفق در زمینه خطرپذیری سوانح به نحو مقتضی و مطابق با قوانین ملی؛

د- افزایش تلاش‌های مشترک در مشارکت با مجامع علمی، فنی، دانشگاهی و بخش خصوصی برای ایجاد، انتشار و به اشتراک‌گذاری عملکردهای موفق در سطح بین‌المللی؛

ه- حمایت از توسعه سیستم‌ها و خدمات آسان محلی، منطقه‌ای، ملی و جهانی برای تبادل اطلاعات در مورد عملکردهای موفق، فناوری‌های سهل‌الاستفاده و مقرون به صرفه و درس‌های آموخته از سیاستگذاری‌ها، طرح‌ها و اقدامات مرتبط با کاهش خطرپذیری سوانح؛

و- توسعه کمپین‌های مؤثر منطقه‌ای و جهانی به عنوان ابزارهای آموزش و ارتقاء آگاهی‌های عمومی براساس نمونه‌های گذشته (بطور مثال طرح ابتکاری «یک میلیون مدرسه و بیمارستان ایمن» یا کمپین تبلیغاتی «ساخت شهرهای برگشت‌پذیر: شهر من در حال آماده شدن است!» یا جایزه ساساکاواوی سازمان ملل برای کاهش سوانح و روز بین‌المللی کاهش سوانح سازمان ملل) برای ارتقاء فرهنگ پیشگیری از سوانح، برگشت‌پذیری و شهروندی مسئولانه، ایجاد درک صحیح از خطرپذیری سوانح، حمایت از فراگیری‌های متقابل و اشتراک تجربیات؛ و تشویق ذینفعان خصوصی و عمومی در راستای تعامل فعال در چنین طرح‌های ابتکاری و حتی ایجاد طرح‌های جدید در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی؛

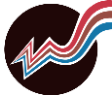
ز- تقویت فعالیت‌های علمی و فنی کاهش خطرپذیری سوانح و بسیج آنها از طریق هماهنگ‌سازی شبکه‌های موجود و موسسات تحقیقات علمی در همه مناطق و در تمامی سطوح، با پشتیبانی گروه مشورتی علمی- فنی راهبرد بین‌الملل سازمان ملل برای کاهش سوانح (UNISDR) به منظور تقویت بانک اسناد و شواهد در راستای حمایت از اجرای این چارچوب؛ گسترش پژوهش‌های علمی در زمینه الگوها، علل و اثرات خطرپذیری سوانح؛ انتشار اطلاعات خطرپذیری با بهترین استفاده از فناوری‌های اطلاعات زمین- فضا؛ تهیه دستورالعمل‌ها در زمینه روش شناسی‌ها و استانداردهای ارزیابی خطرپذیری، مدل‌سازی ریسک سوانح و استفاده از داده‌ها؛ شناسایی شکاف‌های پژوهشی و فناوری و ارائه پیشنهادهای در زمینه بخش‌های اولویت‌دار پژوهشی در کاهش خطرپذیری سوانح، تقویت و حمایت از دسترسی و کاربرد علم و فناوری برای تصمیم‌گیری‌ها؛ سهیم شدن در به روزرسانی فرهنگ اصطلاحات تخصصی سال ۲۰۰۹ راهبرد بین‌الملل سازمان ملل برای کاهش سوانح؛ استفاده از بازنگری‌های پس از سانحه به عنوان فرصتی برای تقویت سیاست‌های عمومی و آموزش مردم و نهایتاً انتشار مطالعات انجام شده؛

ح- تشویق برای در دسترس قرار دادن موارد دارای حق مالکیت معنوی و اختراعات ثبت شده از طریق اعطای امتیازات و همکاری متقابل، براساس مذاکره و به نحو مقتضی؛

ط- افزایش دسترسی و حمایت از فناوری و نوآوری و نیز تحقیق و توسعه بلندمدت، راه‌حل محور و برای مخاطرات چندگانه در زمینه مدیریت خطرپذیری سوانح.

اولویت دوم: تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح به منظور مدیریت خطرپذیری سوانح

۲۶- حاکمیت خطرپذیری سوانح در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی از اهمیت فوق‌العاده‌ای برای مدیریت موثر و کارآمد خطرپذیری سوانح برخوردار است. چشم‌انداز روشن، طرح و برنامه‌ها، قابلیت‌ها، هدایتگری و هماهنگی در درون و بین بخش‌ها و نیز

مشارکت ذینفعان مرتبط ضروری می‌باشد. تقویت حاکمیت خطرپذیری سوانح برای پیشگیری، کاهش اثرات، آمادگی، پاسخ، بازیابی و بازتوانی ضرورت داشته و همکاری و مشارکت سازوکارها و نهادها را جهت بکارگیری ابزارهای مرتبط با کاهش خطرپذیری سوانح و توسعه پایدار افزایش می‌دهد.

سطوح ملی و محلی

۲۷- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

الف- نهادینه کردن و لحاظ نمودن کاهش خطرپذیری سوانح در درون و سرتاسر بخش‌ها و بازنگری و تقویت انسجام و توسعه بیشتر چارچوب‌های قانونی ملی و محلی، مقررات و سیاست‌گذاری‌های عمومی، به نحو مقتضی، که با تعریف نقش‌ها و مسئولیت‌ها، بخش‌های دولتی و خصوصی را در موارد زیر هدایت می‌نمایند: (۱) پرداختن به خطرپذیری سوانح در کلیه خدمات عمومی و زیرساخت‌های مدیریتی و نظارتی دولت؛ (۲) ارائه و افزایش مشوق‌های لازم در زمینه فعالیت‌های افراد، خانوارها، کسب و کارها و جوامع در این حوزه؛ (۳) تقویت سازوکارها و طرح‌های ابتکاری مرتبط جهت شفاف‌سازی شامل مشوق‌های مالی، افزایش آگاهی‌های عمومی، ابتکارات آموزشی، الزامات گزارش‌دهی و تدابیر اجرایی و حقوقی؛ و (۴) برقراری هماهنگی و ساختارهای سازمانی؛

ب- تصویب و اجرای راهبردها و طرح‌های ملی و محلی کاهش خطرپذیری سوانح در بازه‌های زمانی مختلف با اهداف، شاخص‌ها و چارچوب‌های زمانی مشخص، با هدف پیشگیری از ایجاد ریسک جدید، کاهش ریسک‌های موجود و تقویت برگشت‌پذیری اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و زیست محیطی؛

ج- انجام یک ارزیابی از ظرفیت‌های فنی، مالی و اداری مدیریت خطرپذیری سوانح برای پرداختن به ریسک‌های شناسایی شده در سطوح ملی و محلی؛

د- تشویق بمنظور ایجاد سازوکارها و مشوق‌های لازم برای تضمین تطبیق حداکثری مقررات مربوط به تقویت ایمنی بر اساس قوانین و مقررات بخشی شامل قوانین کاربری زمین و برنامه‌ریزی شهری، مقررات ساختمانی، مدیریت منابع و

زیست‌محیطی و استانداردهای سلامت و ایمنی، و همچنین به روزرسانی آنها و کسب اطمینان از تمرکز کافی آنها بر مدیریت خطرپذیری سوانح؛

ه- ایجاد و تقویت سازوکارهای مناسب جهت پیگیری، ارزیابی دوره‌ای و گزارش‌دهی به عموم در زمینه پیشرفت طرح‌های ملی و محلی. افزایش نظارت عمومی و تشویق مذاکرات نهادی از جمله توسط نمایندگان مجلس و دیگر مقامات اجرایی مرتبط در مورد گزارش‌های پیشرفت طرح‌های ملی و محلی مربوط به کاهش خطرپذیری سوانح؛

و- واگذاری مناسب نقش‌ها و وظایف شفاف به نمایندگان اجتماع در نهادها و فرآیندها مدیریت خطرپذیری سوانح و تصمیم‌سازی از طریق چارچوب‌های قانونی مرتبط و انجام مشاوره‌های فراگیر عمومی در سطح اجتماع در خلال تدوین قوانین و مقرراتی برای حمایت از اجرای آنها؛

ز- تشکیل و تقویت جلسات هم‌اندیشی هماهنگ‌کننده دولتی متشکل از ذینفعان مربوطه در سطح ملی و محلی همانند مجامع ملی و محلی کاهش خطرپذیری سوانح و تعیین مرجع ملی (نقطه قانونی) برای اجرای چارچوب سنادی برای کاهش خطرپذیری سوانح. برای چنین سازوکارهایی داشتن بنیانی محکم در چارچوب‌های نهادی ملی توأم با مسئولیت‌ها و اختیارات شفاف در بین بخش‌های مختلف مرتبط با خطرپذیری سوانح، افزایش آگاهی و دانش در مورد خطرپذیری سوانح از طریق به اشتراک‌گذاری و توزیع اطلاعات و داده‌های غیرحساس در زمینه خطرپذیری سوانح، همکاری در تهیه و هماهنگ‌سازی گزارش‌های ملی و محلی خطرپذیری سوانح، هماهنگی کمپین‌های آگاهی‌بخش در مورد خطرپذیری سوانح، تسهیل و حمایت از همکاری‌های چندبخشی محلی (به عنوان مثال در میان سازمان‌های محلی)، کمک به تعیین برنامه‌ها و تمامی سیاست‌های ملی و محلی مرتبط با مدیریت خطرپذیری سوانح و گزارش‌دهی در مورد آنها، ضروری است. این مسئولیت‌ها بایستی از طریق قوانین، مقررات، استانداردها و فرآیندهای اداری ایجاد گردد؛

ج- توانمندسازی مقامات محلی به نحو مقتضی، از طریق ابزارهای مالی و نظارتی برای هماهنگی و همکاری با سازمان‌های مردم‌نهاد، جوامع، مردم بومی و مهاجرین در زمینه مدیریت خطرپذیری سوانح در سطح محلی؛

ط- ترغیب نمایندگان مجلس برای حمایت از اجرای کاهش خطرپذیری سوانح از طریق مصوبات جدید و یا اصلاح قوانین مرتبط و اختصاص بودجه؛

ی- گسترش تهیه استانداردهای کیفی مانند گواهی‌نامه‌ها و جوایز مدیریت خطرپذیری سوانح با مشارکت بخش خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد، انجمن‌های حرفه‌ای، سازمان‌های علمی و سازمان ملل؛

ک- تنظیم سیاست‌های عمومی قابل اجرا، با هدف پرداختن به مسائل پیشگیری از سوانح و جابه‌جایی سکونتگاه‌های انسانی از مناطقی با خطرپذیری بالا در صورت امکان، منوط به قوانین ملی و سیستم‌های قانونی.

سطوح جهانی و منطقه‌ای

۲۸- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

الف- هدایت اقدامات در سطح منطقه با استفاده از راهبردها و سازوکارهای منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای توافق شده، به نحو مقتضی، در راستای هماهنگی برای کاهش خطرپذیری سوانح با توجه به این چارچوب به منظور تقویت برنامه‌ریزی کارآمدتر، ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی مشترک و مبادله عملکردها و برنامه‌های موفق جهت همکاری و توسعه ظرفیت‌ها به ویژه پرداختن به خطرپذیری سوانح مشترک و فرامرزی؛

ب- تقویت مناسب همکاری در سرتاسر نهادها و سازوکارهای منطقه‌ای و جهانی به منظور اجرا و انسجام اسباب و ابزارهای مربوط به کاهش خطرپذیری سوانح در زمینه‌هایی چون تغییر اقلیم، تنوع زیستی، توسعه پایدار، ریشه‌کنی فقر، محیط‌زیست، کشاورزی، بهداشت و سلامت، تغذیه و مواد غذایی و مواردی از این قبیل؛

ج- تعامل فعالانه در مجمع جهانی کاهش خطرپذیری سوانح، مجامع منطقه‌ای و زیر منطقه‌ای کاهش خطرپذیری سوانح و سایر مجامع موضوعی در این حیطه به منظور شکل‌دهی مشارکت‌ها و ارزیابی دوره‌ای پیشرفت در اجرا و به

اشتراک‌گذاری عملکردها و دانش حاصل از سیاست‌ها، برنامه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های آگاه از خطرپذیری سوانح شامل موضوعات تغییر اقلیم و توسعه و نیز تقویت یکپارچه‌سازی مدیریت خطرپذیری سوانح در سایر بخش‌های مرتبط. سازمان‌های بین‌دولتی منطقه‌ای بایستی نقش مهمی در مجامع منطقه‌ای کاهش خطرپذیری سوانح ایفا نمایند؛

د- گسترش همکاری‌های فرامرزی برای فراهم‌سازی امکان سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی جهت اجرای رویکردهای مبتنی بر اکوسیستم با توجه به منابع مشترکی چون حوزه‌های آبریز رودها و خطوط ساحلی، در راستای ایجاد برگشت‌پذیری و کاهش خطرپذیری سوانح از جمله ریسک‌های بیماری‌های همه‌گیر و مرتبط با جابجایی جمعیت؛

ه- تقویت فراگیری متقابل و مبادله اطلاعات و عملکردهای موفق به طرق مختلف از جمله داوری‌های هم‌تراز، داوطلبانه و خودجوش در بین دولت‌های علاقه‌مند؛

و- تقویت بیشتر سازوکارهای داوطلبانه بین‌المللی جهت پایش و ارزیابی خطرپذیری سوانح شامل داده‌ها و اطلاعات مرتبط با بهره‌گیری از تجربیات کسب شده از پایش چارچوب کاری هیوگو، به نحو مقتضی. چنین سازوکارهایی می‌تواند موجب افزایش مبادله اطلاعات غیرحساس درباره خطرپذیری سوانح در بین ارگان‌های دولتی ملی و ذینفعان مرتبط در جهت منافع توسعه اقتصادی و اجتماعی پایدار، گردد.

اولویت سوم: سرمایه‌گذاری در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح در راستای برگشت‌پذیری

۲۹- سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی در پیشگیری و کاهش خطرپذیری سوانح از طریق اقدامات سازه‌ای و غیرسازه‌ای یک امر ضروری است تا برگشت‌پذیری اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و فرهنگی برای افراد، جوامع، کشورها و دارایی‌های آنها و نیز محیط زیست تقویت گردد. این سرمایه‌گذاری‌ها می‌توانند محرک‌های نوآوری، رشد و ایجاد اشتغال باشند. چنین اقداماتی در راستای حفظ زندگی افراد، پیشگیری و کاهش خسارات ناشی از سوانح و تضمین بازیابی و بازتوانی موثر، مقرون به صرفه هستند.

سطوح ملی و محلی

۳۰- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

- الف- تخصیص منابع لازم شامل منابع لجستیک و مالی در تمامی سطوح اداری برای توسعه و اجرای سیاست‌ها، راهبردها، طرح‌ها، قوانین و مقررات کاهش خطرپذیری سوانح در تمامی بخش‌های مرتبط، به نحو مقتضی؛
- ب- ارتقاء سازوکارهای مربوط به بیمه و انتقال ریسک سوانح، توزیع و کنترل ریسک و حمایت مالی مناسب جهت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و دولتی به منظور کاهش اثرات اقتصادی سوانح بر جوامع و دولت‌ها در مناطق شهری و روستایی؛
- ج- تقویت مناسب سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی در زمینه برگشت‌پذیری سوانح به ویژه از طریق اقدامات سازه‌ای و غیرسازه‌ای و اقدامات عملکردی مرتبط با پیشگیری و کاهش خطرپذیری سوانح در تسهیلات حیاتی به ویژه مدارس، بیمارستان‌ها و زیرساخت‌های فیزیکی؛ بنا گذاشتن از ابتدای کار بر ساخت و ساز بهتر به منظور مقاومت در برابر مخاطرات از طریق طراحی و ساخت مناسب از جمله استفاده از اصول طراحی جامع و استانداردسازی مصالح ساختمانی؛ مقاوم‌سازی و نوسازی؛ رشد فرهنگ تعمیر و نگهداری و با در نظر گرفتن ارزیابی اثرات اقتصادی، اجتماعی، سازه‌ای، فنی و زیست محیطی ناشی از سوانح؛
- د- حمایت و پشتیبانی از حفظ مجموعه‌ها و موسسات فرهنگی و سایر مکان‌های تاریخی و فرهنگی همچنین میراث فرهنگی و اماکن مذهبی؛
- ه- تقویت برگشت‌پذیری اماکن کاری در برابر خطرپذیری سوانح از طریق اقدامات سازه‌ای و غیرسازه‌ای؛
- و- گسترش نهادینه‌سازی ارزیابی خطرپذیری سوانح در تدوین و اجرای سیاست‌های کاربری اراضی شامل برنامه‌ریزی شهری، ارزیابی تخریب زمین و مسکن غیردائمی و غیررسمی و استفاده از دستورالعمل‌ها و ابزارهای پیگیری از طریق پیش‌بینی تغییرات جمعیتی و زیست محیطی؛
- ز- گسترش نهادینه‌سازی ارزیابی، پهنه‌بندی و مدیریت خطرپذیری سوانح در برنامه‌ریزی توسعه روستایی از جمله در مورد کوهها، رودخانه‌ها، دشت‌های

سیلابی ساحلی، خشکزارها، تالابها و سایر مناطق طبیعی مستعد خشکسالی و سیلاب از طریق شناسایی نواحی امن برای سکونت انسانی و در عین حال حفظ عملکرد اکوسیستم‌های کمک‌کننده به کاهش خطرپذیری سوانح؛

ح- تشویق جهت بازنگری مقررات ساختمانی موجود یا تدوین مقررات جدید، استانداردها و عملکردهای بازتوانی و بازسازی در سطوح ملی و محلی به نحو مقتضی، با هدف افزایش قابلیت اجرا در بافت محلی به ویژه در سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه‌نشینی و تقویت ظرفیت اجرا و بررسی و اعمال این مقررات از طریق یک رویکرد مناسب با مدنظر قرار دادن ترویج سازه‌های مقاوم در برابر سوانح؛

ط- تقویت برگشت‌پذیری نظام ملی سلامت از جمله ادغام مدیریت خطرپذیری سوانح در مراقبت‌های بهداشتی اولیه، ثانویه و ثالث به ویژه در سطح محلی؛ توسعه ظرفیت‌های کارکنان بخش سلامت در درک خطرپذیری سوانح و به کار بردن و اجرای رویکردهای کاهش خطرپذیری سوانح در امر بهداشت؛ تقویت و بالا بردن ظرفیت‌های آموزشی در زمینه پزشکی سوانح؛ و آموزش و حمایت از گروه‌های سلامت اجتماعی در رویکردهای کاهش خطرپذیری سوانح در برنامه‌های بهداشتی در همکاری با سایر بخش‌ها و نیز اجرای مقررات بین‌المللی سلامت (۲۰۰۵) سازمان بهداشت جهانی؛

ی- تقویت طراحی و اجرای سیاست‌های فراگیر و سازوکارهای شبکه‌ای و ایمن اجتماعی از جمله از طریق مشارکت جامعه در همراهی با برنامه‌های تقویت معیشت افراد و دسترسی به خدمات اولیه مراقبت‌های بهداشتی شامل بهداشت مادران باردار، کودک و نوزاد، بهداشت جنسی و تولید مثل، تغذیه و امنیت غذایی، آموزش و مسکن، در جهت ریشه‌کنی فقر، یافتن راه‌حل‌های پایدار در مرحله پس از سانحه و توانمندسازی و کمک به افراد با تاثیرپذیری نابرابر از سوانح؛

ک- ضرورت در نظر گرفتن افراد با بیماری‌های مزمن و خطرناک بنا بر نیازهای خاصشان در سیاست‌ها و طرح‌های مدیریت خطرپذیری پیش، هنگام و پس از سانحه از جمله دسترسی به خدمات نجات بخش؛

ل- تشویق به اتخاذ سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط با جابه‌جایی ناشی از سوانح در راستای تقویت برگشت‌پذیری آسیب‌دیدگان و جوامع میزبان براساس شرایط و قوانین ملی؛

م- گسترش ادغام ملاحظات و اقدامات مربوط به کاهش خطرپذیری سوانح در ابزارهای مالی و مالیاتی، به نحو مقتضی؛

ن- تقویت مدیریت و استفاده پایدار از اکوسیستم‌ها و اجرای رویکردهای یکپارچه مدیریت منابع طبیعی و زیست محیطی که در آنها کاهش خطرپذیری سوانح لحاظ شده است؛

ص- افزایش برگشت‌پذیری کسب و کارها و حفاظت از معیشت و سرمایه‌های مولد در تمام بخش‌های زنجیره تأمین و عرضه و همچنین تضمین تداوم خدمات و ادغام مدیریت کاهش خطرپذیری سوانح در مدل‌های کسب و کار و عملکردهای مرتبط با آن؛

ع- حفاظت بیشتر از معیشت و سرمایه‌های مولد شامل دام‌ها، حیوانات کار، ابزارها و بذرها؛

ف- ترویج و ادغام رویکردهای مدیریت کاهش خطرپذیری سوانح در سرتاسر صنعت گردشگری، با توجه به اتکای قوی به این صنعت به عنوان یک محرک اقتصادی کلیدی در اغلب موارد.

سطوح جهانی منطقه‌ای

۳۱- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

الف- تقویت انسجام میان سیستم‌ها، بخش‌ها و سازمان‌های مرتبط با توسعه پایدار و کاهش خطرپذیری سوانح، در قوی در سیاست‌ها، طرح‌ها، برنامه‌ها و فرآیندهای آنها؛

ب- ارتقاء توسعه و تقویت سازوکارهای انتقال ریسک سوانح و به اشتراک‌گذاری سازوکارها و ابزارها از طریق همکاری نزدیک با شرکای جامعه بین‌المللی، شرکای تجاری، موسسات مالی بین‌المللی و سایر ذینفعان مرتبط؛

ج- گسترش همکاری بین شبکه‌ها و نهادهای علمی پژوهشی و دانشگاهی و بخش خصوصی به منظور توسعه محصولات و خدمات جدید برای کمک به کاهش

خطرپذیری سوانح به ویژه محصولات و خدمات کمک‌کننده به کشورهای در حال توسعه و چالش‌های خاص آنها؛

د- تشویق به هماهنگی موسسات مالی جهانی و منطقه‌ای با مد نظر قرار دادن ارزیابی و پیش‌بینی اثرات بالقوه اقتصادی و اجتماعی ناشی از سوانح؛

ه- گسترش همکاری میان مقامات بخش سلامت و سایر ذینفعان مرتبط به منظور تقویت ظرفیت کشور برای مدیریت خطرپذیری سوانح در بخش سلامت، اجرای مقررات بین‌المللی سلامت (۲۰۰۵) و ایجاد نظام سلامت برگشت‌پذیر در برابر سوانح؛

و- تقویت و ارتقاء همکاری و ظرفیت‌سازی برای حفاظت از سرمایه‌های مولد شامل دام‌ها، حیوانات کار، ابزارها و بذرها؛

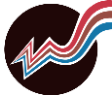
ز- تقویت و حمایت از توسعه شبکه‌های ایمنی اجتماعی به عنوان اقدامات مرتبط با کاهش خطرپذیری سوانح در پیوند و ادغام با برنامه‌های بهبود معیشت به منظور تضمین برگشت‌پذیری در برابر شوک‌ها در سطح جامعه و خانوارها؛

ح- تقویت و گسترش تلاش‌های بین‌المللی با هدف ریشه‌کنی گرسنگی و فقر از طریق کاهش خطرپذیری سوانح؛

ط- افزایش و حمایت از همکاری میان ذینفعان خصوصی و دولتی در راستای ارتقاء برگشت‌پذیری کسب و کارها در برابر سوانح.

اولویت چهارم: افزایش آمادگی در برابر سوانح برای پاسخ مؤثر و «ساخت بهتر از گذشته» در بازیابی، بازتوانی و بازسازی

۳۲- رشد مداوم ریسک سوانح از جمله افزایش مواجهه مردم و سرمایه‌ها، توأم با درس‌های آموخته از سوانح پیشین، ضرورت نیاز به تقویت بیشتر آمادگی برای سانحه در راستای پاسخ بهتر، فعالیت در زمینه پیش‌بینی رویدادها، لحاظ نمودن کاهش خطرپذیری سوانح در آمادگی و اطمینان از وجود ظرفیت‌های لازم برای پاسخ مؤثر و بازیابی پس از سانحه در محل و در تمامی سطوح را نشان می‌دهد. توانمندسازی زنان و معلولین جهت رهبری عمومی و بهبود رویکردهای پاسخ، بازیابی، بازتوانی و بازسازی که همراه با برابری جنسیتی و دسترسی همگانی باشد، امری کلیدی است. سوانح نشان

داده‌اند که مراحل بازیابی، بازتوانی و بازسازی که نیاز به آماده‌سازی پیش از سوانح دارند، یک فرصت حیاتی برای «ساخت بهتر/ز گذشته» از جمله از طریق ادغام کاهش خطرپذیری سوانح در اقدامات مربوط به توسعه و برگشت‌پذیر ساختن ملل و جوامع در مقابل سوانح به شمار می‌روند.

سطوح ملی و محلی

۳۳- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارند:

الف- آماده‌سازی، بازنگری و به روزرسانی دوره‌ای سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های اقتضایی با دخالت موسسات مربوطه، با در نظر گرفتن سناریوهای تغییر اقلیم و اثرات آن بر ریسک سوانح و نیز تسهیل مشارکت تمامی بخش‌ها و ذینفعان مرتبط، به نحو مقتضی؛

ب- سرمایه‌گذاری، توسعه، حفظ و تقویت سازوکارهای مردم محور چند مخاطره‌ای و چندبخشی پیش‌بینی و سیستم‌های هشدار سریع، سازوکارهای ارتباطات اضطراری خطرپذیری سوانح، فناوری‌های اجتماعی و سیستم‌های ارتباط از راه دور پایش مخاطرات. توسعه سیستم‌های مذکور از طریق یک فرایند مشارکتی و انطباق آنها با نیازهای کاربران از جمله نیازهای اجتماعی و فرهنگی، به ویژه جنسیت؛ افزایش کاربرد تسهیلات و تجهیزات هشدار سریع ارزان قیمت و ساده و گسترش کانال‌هایی برای انتشار اطلاعات هشدار سریع سوانح طبیعی؛

ج- تقویت برگشت‌پذیری زیرساخت‌های حیاتی موجود و جدید مانند زیرساخت‌های مربوط به آب، حمل و نقل و ارتباطات از راه دور، تسهیلات آموزشی، بیمارستان‌ها و سایر تسهیلات بهداشتی به منظور اطمینان از حفظ ایمنی، کارآمدی و کارایی در هنگام و پس از سانحه جهت ارائه خدمات حیاتی و نجات بخش زندگی؛

د- ایجاد مراکز اجتماعی برای افزایش آگاهی عمومی و انباشت اقلام امدادی لازم برای اجرای فعالیت‌های مربوط به امداد و نجات؛

هـ- اتخاذ سیاست‌های عمومی و انجام اقدامات پشتیبانی‌کننده از نقش کارکنان خدمات عمومی در ایجاد و تقویت سازوکارهای هماهنگی و تأمین اعتبار و فرآیندهای کمک‌های امدادی و برنامه‌ریزی و آمادگی برای بازیابی و بازسازی پس از سانحه؛

و- آموزش نیروی کار موجود و داوطلبین در زمینه پاسخ به سوانح و تقویت ظرفیت‌های فنی و لجستیکی در راستای اطمینان از پاسخ بهتر در شرایط اضطراری؛
ز- اطمینان از تداوم برنامه‌ریزی و عملیات از جمله بازیابی اقتصادی و اجتماعی، و ارائه خدمات اولیه و اساسی در مرحله پس از سانحه؛

ح- افزایش تمرینات و مانورهای منظم آمادگی، پاسخ و بازیابی از جمله مانورهای تخلیه افراد، آموزش و ایجاد سیستم‌های حمایتی منطقه محور به منظور اطمینان از پاسخ موثر و سریع به سوانح و جابه‌جایی‌های مرتبط شامل دسترسی به سرپناه ایمن، دریافت مایحتاج غذایی و غیرغذایی ضروری، به اقتضای نیازهای محلی؛

ط- تقویت همکاری بین موسسات و نهادهای مختلف، مقامات و سایر ذینفعان، در تمامی سطوح از جمله جوامع و کسب و کارهای متأثر از سوانح با در نظر گرفتن ماهیت پیچیده و پرهزینه بازسازی پس از سانحه تحت هماهنگی با مقامات ملی؛

ی- ترویج گنجاندن مدیریت خطرپذیری سوانح در فرایندهای بازیابی و بازتوانی پس از سانحه، تسهیل پیوند میان مراحل امداد، بازتوانی و توسعه، استفاده از فرصت‌ها در خلال مرحله بازیابی برای ایجاد ظرفیت‌های کاهش دهنده خطرپذیری سوانح در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت از جمله از طریق توسعه اقداماتی از قبیل برنامه‌ریزی کاربری زمین، بهبود استانداردهای سازه‌ای و به اشتراک‌گذاری دانش و تخصص، بازنگری‌های پس از سانحه و درس‌های آموخته و لحاظ کردن بازسازی پس از سانحه در توسعه پایدار اجتماعی و اقتصادی در نواحی آسیب‌دیده. این امر بایستی در مورد سکونتگاه‌های موقت برای افرادی که ناشی از سوانح جابه‌جا شده‌اند، نیز اعمال شود؛

ک- تدوین دستورالعمل آمادگی برای بازسازی پس از سانحه شامل برنامه‌ریزی کاربری زمین و بهبود استانداردهای سازه‌ای از جمله از طریق درس‌آموزی از

برنامه‌های بازسازی و بازیابی در طول ده سال بعد از تصویب چارچوب کاری هیوگو، و نیز مبادله تجربیات، دانش و درس‌های آموخته در این زمینه؛

ل- توجه به جابجا نمودن تسهیلات و زیرساخت‌های عمومی هر کجا که امکان آن وجود داشته باشد، به مناطق خارج از دامنه ریسک سوانح در فرایند بازسازی پس از سانحه با مشورت ذینفعان و به نحو مقتضی؛

م- تقویت ظرفیت‌های مقامات محلی برای تخلیه افراد ساکن در مناطق مستعد سانحه؛

ن- ایجاد سازوکاری برای ثبت واقعه و تشکیل یک بانک اطلاعاتی برای ثبت مرگ و میرهای ناشی از سوانح به منظور بهبود پیشگیری از میزان بیماری و مرگ و میر؛

ص- تقویت برنامه‌های بازیابی در راستای ارائه حمایت‌ها و خدمات بهداشت روانی برای تمامی افراد نیازمند؛

ع- بازنگری و تقویت قوانین و مقررات ملی در مورد همکاری‌های بین‌المللی براساس دستورالعمل‌هایی برای تسهیل مقررات داخلی مرتبط با امداد بین‌المللی و کمک‌های اولیه بازیابی، به نحو مقتضی.

سطوح جهانی و منطقه‌ای

۳۴- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارد:

الف- ایجاد و تقویت سازوکارهای عملیاتی و رویکردهای هماهنگ شده منطقه‌ای برای آماده‌سازی و تضمین پاسخ سریع و موثر در شرایط خارج از ظرفیت‌های ملی پاسخ، به نحو مقتضی؛

ب- تقویت بیشتر، تدوین و انتشار ابزارهایی مانند استانداردها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌های عملیاتی و سایر ابزارهای راهنما برای حمایت از اقدام هماهنگ در آمادگی و پاسخ به سوانح و نیز تسهیل مبادله اطلاعات در زمینه درس‌های آموخته شده و بهترین عملکردها جهت اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های بازسازی پس از سانحه؛

ج- توسعه بیشتر و سرمایه‌گذاری در زمینه سازوکارهای هشدار سریع و موثر چند مخاطره‌ای، سازگار با شرایط ملی به گونه‌ای همسو با چارچوب جهانی خدمات اقلیمی و تسهیل به اشتراک‌گذاری و مبادله اطلاعات بین تمام کشورها؛

- د- تقویت سازوکارهای بین‌المللی مانند مجمع بین‌المللی بازیابی برای به اشتراک‌گذاری تجربیات و آموخته‌ها در بین کشورها و تمام ذینفعان مرتبط؛
- ه- حمایت از نهادهای ذیربط سازمان ملل متحد به نحو مقتضی، در راستای تقویت و اجرای سازوکارهای جهانی در موضوعات هواشناسی آب، برای افزایش آگاهی و درک ریسک‌های سوانح مربوط به آب و اثرات آنها بر جامعه و پیشبرد راهبردهایی برای کاهش خطرپذیری سوانح در صورت درخواست کشورها؛
- و- حمایت از همکاری‌های منطقه‌ای برای اقدام در زمینه آمادگی در برابر سوانح از جمله از طریق تمرین‌ها و مانورهای مشترک؛
- ز- ارتقاء پروتکل‌های منطقه‌ای در راستای تسهیل به اشتراک‌گذاری منابع و ظرفیت‌های پاسخ در هنگام و پس از سانحه؛
- ح- تربیت و آموزش داوطلبین و نیروی کار موجود برای پاسخ به سوانح.

بخش پنجم: نقش ذینفعان

۳۵- در حالی که دولت‌ها، مسئولیت کلی کاهش خطرپذیری سوانح را بر عهده دارند، با این حال این موضوع، مسئولیتی مشترک بین دولت و ذینفعان مرتبط می‌باشد. به ویژه ذینفعان غیردولتی نقش مهمی به عنوان توانمندسازان در ارائه کمک به دولت‌ها، منطبق با سیاست‌ها، قوانین و آیین‌نامه‌های ملی در اجرای این چارچوب در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی ایفا می‌کنند. تعهد، حسن نیت، دانش، تجربه و منابع آنها، مورد نیاز می‌باشد.

۳۶- هنگام تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌های خاص ذینفعان و همزمان با اتکا بر ابزارهای بین‌المللی مرتبط، دولت‌ها بایستی اقدامات ذیل را از طرف تمام ذینفعان عمومی و خصوصی، تشویق نمایند:

- سازمان‌های مردم‌نهاد، داوطلبین، سازمان‌های کار داوطلبانه و سازمان‌های جامعه محور در همکاری با مؤسسات عمومی، از جمله ارائه دانش خاص و رهنمودهای عملگر در زمینه توسعه و اجرای برنامه‌ها، استانداردها و چارچوب‌های قانونی کاهش خطرپذیری سوانح مشارکت کنند؛ در اجرای برنامه‌ها و راهبردهای

محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی تعامل نمایند؛ به افزایش آگاهی‌های عمومی، ایجاد فرهنگ پیشگیری و آموزش در زمینه خطرپذیری سوانح کمک نموده و از آن حمایت کنند؛ از جوامع برگشت‌پذیر و یک مدیریت خطرپذیری سوانح همه جانبه‌نگر جهت تقویت هم‌افزایی میان گروه‌ها به نحو مقتضی، طرفداری کنند؛ در اینجا، باید توجه داشت که:

۱- حضور زنان و مشارکت آنان برای مدیریت موثر خطرپذیری سوانح، طراحی، تأمین منابع و اجرای سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های کاهش خطرپذیری سوانح حساس به جنسیت، حیاتی می‌باشد؛ و اقدامات ظرفیت‌ساز کافی بایستی زنان را در زمینه آمادگی توانمند ساخته و نیز ظرفیت آنان را برای تأمین طرق دیگر امرار معاش در شرایط پس از سانحه تقویت کند؛

۲- کودکان و جوانان عوامل تغییر هستند و بایستی فضا و شرایط لازم برای مشارکت آنها در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح منطبق با قوانین، برنامه‌های درسی آموزشی و عملکردهای ملی فراهم گردد؛

۳- معلولین و سازمان‌های مرتبط با آنها، در ارزیابی خطرپذیری سوانح و در زمینه طراحی و اجرای برنامه‌های متناسب با نیازهای خاص این گروه‌ها، با در نظر گرفتن اصول طراحی جامع، حیاتی به شمار می‌روند؛

۴- افراد سالخورده، سالها دانش، مهارت و دانایی اندوخته‌اند که سرمایه ارزشمندی برای کاهش خطرپذیری سوانح محسوب می‌شوند و بایستی در طراحی سیاست‌ها، برنامه‌ها و سازوکارها از جمله طراحی هشدار سریع به حساب آورده شوند؛

۵- مردم بومی با داشتن دانش سنتی و تجربیاتشان، سهم مهمی در تهیه و اجرای برنامه‌ها و سازوکارها از جمله هشدار سریع دارند؛

۶- مهاجرین به برگشت‌پذیری جوامع و اجتماعات کمک می‌کنند و دانش، مهارت‌ها و ظرفیت‌های آنها می‌تواند در طراحی و اجرای سیاست‌های کاهش خطرپذیری سوانح مفید باشد؛

- مجامع دانشگاهی، شبکه‌ها و موسسات علمی و پژوهشی باید بر سناریوها و عوامل خطرپذیری سوانح از جمله ریسک‌های نوظهور در میان مدت و بلندمدت

تمرکز یابند؛ پژوهش برای کاربردهای منطقه‌ای، ملی و محلی را افزایش دهند؛ از اقدامات مقامات و جوامع محلی پشتیبانی نموده و از وجوه مشترک بین علم و سیاست‌گذاری در تصمیم‌گیری‌ها حمایت نمایند.

- مراکز کسب و کار، انجمن‌های حرفه‌ای، مؤسسات مالی بخش خصوصی از جمله ناظرین مالی و مؤسسات حسابرسی، مدیریت خطرپذیری سوانح را در تداوم کسب و کار در مدل‌ها و فعالیت‌های تجاری خود از طریق سرمایه‌گذاری آگاه به عوامل ریسک به ویژه در مؤسسات خرد، کوچک و متوسط لحاظ نمایند و در افزایش آگاهی و آموزش کارکنان و مشتریان خود متعهد شوند؛ مشارکت و حمایت از پژوهش و نوآوری و نیز توسعه فناورانه برای مدیریت خطرپذیری سوانح را متقبل گردند؛ دانش، عملکردها و داده‌های غیرحساس خود را به اشتراک گذاشته و منتشر کنند؛ و به صورت فعال و به نحو شایسته، تحت هدایت بخش دولتی در تدوین چارچوب‌های قانونی و استانداردهای فنی که مدیریت خطرپذیری سوانح را در بر می‌گیرد، مشارکت نمایند؛

- رسانه‌ها باید نقشی فعال و فراگیر در کمک به افزایش درک و آگاهی‌های عمومی و انتشار اطلاعات دقیق و غیرحساس در زمینه خطرپذیری سوانح در همه سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی و برای انواع مخاطرات و سوانح از جمله سوانح کوچک مقیاس به صورتی ساده، شفاف، قابل درک و قابل دسترس در همکاری نزدیک با مقامات ملی به عهده گیرند؛ اتخاذ سیاست‌های ارتباطات خاص کاهش خطرپذیری سوانح، حمایت از سیستم‌های هشدار سریع و اقدامات حفاظتی نجات بخش، و فرهنگ‌سازی در زمینه پیشگیری و مشارکت فعال جامعه در کمپین‌های پایدار آموزش همگانی و مشاوره‌های عمومی در تمامی سطوح جامعه، منطبق با عملکردهای ملی، از وظایف رسانه‌ها می‌باشد.

۳۷- عطف به قطعنامه شماره ۶۸/۲۱۱ مجمع عمومی سازمان ملل، مصوب

۲۰ دسامبر ۲۰۱۳، تعهدات ذینفعان مرتبط، برای شناسایی نحوه همکاری و شیوه اجرای این چارچوب اهمیت دارد. این تعهدات بایستی صریح، روشن و محدود به زمان باشند تا از توسعه مشارکت در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی و اجرای راهبردها و

برنامه‌های کاهش خطرپذیری سوانح ملی و محلی حمایت نماید. تمامی ذینفعان تشویق می‌شوند تا تعهدات خود و انجام آنها در حمایت از اجرای این چارچوب و یا برنامه‌های ملی و محلی مدیریت خطرپذیری سوانح را از طریق وبسایت راهبرد کاهش خطرپذیری سازمان ملل (UNISDR) به اطلاع عموم برسانند.

بخش ششم: همکاری بین‌المللی و مشارکت جهانی

ملاحظات کلی

۳۸- کشورهای در حال توسعه با توجه به ظرفیت‌های مختلف و نیز رابطه‌ای میان سطح حمایتی از آنها با میزان تواناییشان در اجرای چارچوب حاضر، نیازمند تأمین ابزارهای پیشرفته اجرایی شامل منابع کافی، پایدار و به موقع از طریق همکاری بین‌المللی و مشارکت جهانی برای توسعه و حمایت مستمر بین‌المللی در جهت تقویت تلاش‌هایشان در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح هستند.

۳۹- همکاری بین‌المللی کاهش خطرپذیری سوانح شامل منابع متنوعی است و یک عنصر اساسی در راستای حمایت از تلاش‌های کشورهای در حال توسعه برای کاهش خطرپذیری سوانح محسوب می‌شود.

۴۰- جهت پرداختن به نابرابری‌های اقتصادی و تفاوت در نوآوری‌های فناورانه و ظرفیت‌های پژوهشی بین کشورها، مسئله افزایش انتقال فناوری که مستلزم تقویت و تسهیل جریان مهارت، دانش، ایده و فناوری از کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه در اجرای این چارچوب است، امری حیاتی به شمار می‌رود.

۴۱- کشورهای در حال توسعه سانحه‌خیز، به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته، کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، کشورهای محصور در خشکی در حال توسعه، کشورهای آفریقایی و نیز کشورهایی با درآمد متوسط، با چالش‌های به خصوصی مواجه هستند و نیازمند رسیدگی ویژه با توجه به آسیب‌پذیری زیاد آنها و سطوح خطرپذیری خود هستند که اغلب از ظرفیت‌های پاسخ و بازبایی آنها فراتر

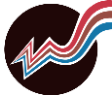
می‌رود. چنین سطحی از آسیب‌پذیری نیازمند تقویت فوری و همکاری بین‌المللی و تضمین مشارکت درست و پایدار در سطح منطقه‌ای و جهانی است تا از کشورهای در حال توسعه در راستای اجرای این چارچوب، منطبق با اولویت‌ها و نیازهای ملی‌شان حمایت به عمل آید. همچنین بایستی توجه مشابه و کمک‌هایی مناسب به سایر کشورهای سانحه‌خیز، با ویژگی‌های خاص مانند کشورهای مجمع‌الجزایری و نیز کشورهایی با خط ساحلی طولانی، تسری یابد.

۴۲- سوانح، به علت آسیب‌پذیری‌های خاص و منحصر به فرد کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه می‌توانند آنها را به نسبت بیشتری تحت تأثیر قرار دهد. اثرات سوانح که در برخی از موارد به واسطه تغییر اقلیم شدت می‌یابد، پیشرفت این کشورها به سوی توسعه پایدار را کند می‌سازد. با توجه به شرایط خاص این کشورها ارائه حمایت‌های ویژه از طریق اجرای دستاورد کنفرانس (SAMOA (SIDS Accelerated Modalities of Action Pathway¹¹ برای کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه (SIDS) در حوزه کاهش خطرپذیری سوانح حیاتی می‌باشد.

۴۳- کشورهای آفریقایی همچنان با چالش‌های مربوط به سوانح و افزایش ریسک‌ها شامل موارد مربوط به تقویت برگشت‌پذیری زیرساخت‌ها، بهداشت و سلامت و معیشت روبرو هستند. رفع این چالش‌ها، نیازمند همکاری‌های بین‌المللی بیشتر و تأمین حمایت کافی از کشورهای آفریقایی است تا قادر به اجرای چارچوب حاضر باشند.

۴۴- همکاری شمال- جنوب همراه با همکاری جنوب- جنوب و همکاری سه جانبه، عامل کلیدی کاهش خطرپذیری سوانح بوده و نیاز به افزایش همکاری در هر دو حوزه می‌باشد. مشارکت‌ها، نقش مهم دیگری را نیز از طریق مهار تمام ظرفیت‌های

¹¹ - قطعنامه مجمع عمومی ۶۹/۵، پیوست.

بالقوه کشورها و پشتیبانی از ظرفیت‌های ملی آنان در مدیریت خطرپذیری سوانح و بهبود رفاه اقتصادی، بهداشتی و اجتماعی افراد، جوامع و کشورها، ایفا می‌کنند.

۴۵- تلاش‌های کشورهای در حال توسعه، در پیشنهاد همکاری جنوب-جنوب و سه جانبه نباید همکاری شمال-جنوب کشورهای توسعه یافته را کاهش دهد، چرا که از این طریق همکاری شمال-جنوب تکمیل می‌گردد.

۴۶- تأمین اعتبار مالی از طریق منابع متنوع بین‌المللی، انتقال مناسب، قابل اعتماد و قابل خرید تکنولوژی‌های پیشرفته و سالم به لحاظ زیست محیطی توسط بخش عمومی و خصوصی به صورت اعطایی و یا انتخابی برحسب توافق طرفین، کمک به ظرفیت‌سازی در کشورهای در حال توسعه و توانمندسازی محیط‌های سازمانی و سیاست‌گذاری در تمامی سطوح، ابزارهای بسیار مهمی برای کاهش خطرپذیری سوانح به شمار می‌روند.

ابزارهای اجرا

۴۷- برای دستیابی به این امر، موارد ذیل اهمیت دارند:

الف- تأکید مجدد بر نیاز کشورهای در حال توسعه برای تامین بیشتر حمایت‌های بین‌المللی هماهنگ، کافی و پایدار برای کاهش خطرپذیری سوانح به ویژه برای کشورهای کمتر توسعه یافته، کشورهای جزیره‌ای کوچک در حال توسعه، کشورهای محصور در خشکی در حال توسعه، کشورهای آفریقایی و نیز کشورهای با درآمد متوسط، روبه‌رو با چالش‌های خاص، از طریق مجاری دوجانبه و چندجانبه از جمله از طریق افزایش حمایت‌های مالی و فنی و انتقال فناوری به صورت اعطایی و یا انتخابی طبق توافق دوطرفه برای تقویت ظرفیت‌های خود؛

ب- افزایش دسترسی دولت‌ها به ویژه کشورهای در حال توسعه برای تامین تکنولوژی‌های سازگار با محیط زیست، علم و نوآوری‌های فراگیر و نیز به اشتراک گذاشتن دانش و اطلاعات از طریق سازوکارهای موجود به عنوان مثال

توافقات مشترک چندجانبه، منطقه‌ای و دوجانبه شامل سازمان ملل متحد و سایر نهادهای مرتبط؛

ج- افزایش استفاده و گسترش مجامع موضوعی همکاری همانند ائتلافات جهانی فناوری و سیستم‌های جهانی جهت به اشتراک‌گذاری دانش فنی، نوآوری و پژوهش و تضمین دسترسی به فناوری و اطلاعات مربوط به کاهش خطرپذیری سوانح؛

د- تلفیق اقدامات کاهش خطرپذیری سوانح در برنامه‌های کمکی دو جانبه و چندجانبه در درون و بین تمامی بخش‌ها به نحو مقتضی و مرتبط با برنامه‌های کاهش فقر، توسعه پایدار، مدیریت منابع طبیعی، محیط زیست، توسعه شهری، و سازگاری با تغییر اقلیم.

حمایت توسط سازمان‌های بین‌المللی

۴۸- برای حمایت از اجرای این چارچوب، موارد ذیل ضروری هستند:

الف- از سازمان ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، مؤسسات مالی منطقه‌ای و بین‌المللی و آژانس‌های اهداکننده کمک (دونر) درگیر با موضوع کاهش خطرپذیری سوانح درخواست می‌گردد تا به نحو مقتضی، هماهنگی راهبردهای خود در این خصوص را ارتقاء دهند؛

ب- بخش‌های مختلف سیستم سازمان ملل متحد شامل صندوق‌ها، برنامه‌ها و آژانس‌های تخصصی از طریق برنامه عملیاتی سازمان ملل در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح برای برگشت‌پذیری، چارچوب‌های حمایتی توسعه سازمان ملل و برنامه‌های کشوری، استفاده بهینه از منابع را بهبود بخشیده و از کشورهای در حال توسعه در صورت درخواست این کشورها برای اجرای این چارچوب در هماهنگی با سایر برنامه‌های مرتبط مانند مقررات بین‌المللی سلامت (۲۰۰۵) از طریق توسعه و تقویت ظرفیت‌ها و برنامه‌های شفاف و متمرکز که از اولویت‌های دولت‌ها به صورتی متعادل و پایدار و منطبق با اختیارات ملی آنهاست، حمایت نمایند؛

ج- دفتر کاهش خطرپذیری سوانح سازمان ملل (UNISDR) بایستی بطور خاص از اجراء، بازنگری و پیگیری این چارچوب از طریق موارد ذیل حمایت نماید: تدارک بازنگری دوره‌ای پیشرفت کار به ویژه برای مجمع جهانی با حمایت به موقع و پیگیرانه سازمان ملل، حمایت از ایجاد شاخص‌های منسجم جهانی و منطقه‌ای و پیگیری آنها و در هماهنگی با سایر سازوکارهای مربوط به توسعه پایدار و تغییر اقلیم و به روزرسانی پایش اینترنتی چارچوب کاری هیوگو؛ مشارکت فعال در گروه‌های تخصصی و بین‌سازمانی در زمینه شاخص‌های توسعه پایدار؛ تولید بانک اسناد و شواهد و راهنمای عملی برای اجرای همکاری نزدیک با دولت‌ها و از طریق بسیج متخصصان؛ تقویت فرهنگ پیشگیری در بین ذینفعان مرتبط از طریق پشتیبانی از تدوین استانداردها توسط متخصصین و سازمان‌های فنی، تدوین طرح‌های ابتکاری، انتشار اطلاعات، سیاست‌ها و فعالیت‌های کاهش خطرپذیری سوانح و نیز ارائه آموزش‌ها در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح توسط سازمان‌های وابسته؛ حمایت از کشورها از جمله از طریق مجامع ملی و سازمان‌های هم‌ارز آنها در تدوین طرح‌های ملی و پایش روندها و الگوهای مربوط به ریسک سوانح، اثرات و خسارات آنها؛ برگزاری مجمع جهانی کاهش خطرپذیری سوانح و حمایت از تشکیل مجامع منطقه‌ای کاهش خطرپذیری سوانح در همکاری با سازمان‌های منطقه‌ای؛ عهده‌دار شدن بازنگری برنامه عملیاتی سازمان ملل در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح برای برگشت‌پذیری، تسهیل ارتقاء و ادامه فعالیت و خدمت‌رسانی گروه مشاوره فنی و علمی UNISDR در بسیج دانش و کار فنی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح؛ عهده‌دار شدن به روزرسانی فرهنگ اصطلاحات کاهش خطرپذیری سوانح سال ۲۰۰۹ در همکاری نزدیک با دولت‌ها و براساس اصطلاحات مورد توافق آنها و حفظ ریجستری تعهدات ذینفعان؛

د- موسسات مالی بین‌المللی مانند بانک جهانی و بانک‌های توسعه منطقه‌ای اولویتهای این چارچوب را در جهت ارائه وام و حمایت‌های مالی به کشورهای در حال توسعه برای کاهش یکپارچه خطرپذیری سوانح، مدنظر قرار دهند؛

ه- سایر سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای مربوط به معاهدات از جمله کنفرانس طرف‌های کنوانسیون چارچوب تغییر اقلیم سازمان ملل، موسسات مالی بین‌المللی در سطوح منطقه‌ای و جهانی و نهضت صلیب سرخ و جمعیت هلال احمر، از کشورهای در حال توسعه در صورت درخواست آنان، برای اجرای این چارچوب در هماهنگی با سایر برنامه‌های مرتبط حمایت نمایند؛

و- پیمان جهانی سازمان ملل متحد به عنوان طرح ابتکاری مهم سازمان ملل برای مشارکت بخش خصوصی و تجاری در راستای تعامل بیشتر عمل نموده و اهمیت حیاتی کاهش خطرپذیری سوانح برای توسعه پایدار و برگشت‌پذیری را تقویت نماید.

ز- ظرفیت کلی سیستم سازمان ملل برای کمک به کشورهای در حال توسعه در کاهش خطرپذیری سوانح با فراهم ساختن منابع کافی از طریق سازوکارهای متنوع حمایتی شامل کمک‌های قابل پیش‌بینی، به موقع و پایدار به صندوق سپرده سازمان ملل برای کاهش خطرپذیری و با ارتقاء نقش صندوق در رابطه با اجرای این برنامه، تقویت گردد؛

ح- اتحادیه بین‌المجالس و سایر نهادهای منطقه‌ای مرتبط و سازوکارهای پارلمانی، حمایت و جانب‌داری از کاهش خطرپذیری سوانح و تقویت چارچوب‌های قانونی ملی را به نحو مقتضی ادامه دهند؛

ط- سازمان شهرهای متحد و دولت‌های محلی و سایر نهادهای دولت‌های محلی مرتبط حمایت از همکاری و آموزش‌های دوجانبه در بین دولت‌های محلی در زمینه کاهش خطرپذیری سوانح و اجرای این چارچوب را استمرار بخشند.

اقدامات پیگیری

۴۹- کنفرانس از مجمع عمومی در نشست هفتم خود دعوت می‌کند تا امکان بازنگاری پیشرفت‌های جهانی در اجرای چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح، به عنوان بخشی از فرایندهای پیگیری یکپارچه و هماهنگ با اجلاس سران و کنفرانس‌های سازمان ملل متحد و در راستای شورای اقتصادی و اجتماعی، اجلاس

پژوهشکده سوانح طبیعی

Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور

National Disaster Management Organization

سیاسی عالی‌رتبه برای توسعه پایدار و دوره‌های بازنگری جامع چهار ساله را به نحو مقتضی، در نظر بگیرند و همچنین کمک‌های مجمع جهانی کاهش خطرپذیری سوانح و مجامع منطقه‌ای کاهش خطرپذیری سوانح و سیستم پایش برنامه کاری هیوگو را مد نظر قرار دهند.

۵۰- کنفرانس به مجمع عمومی توصیه می‌کند که در نشست شصت و نهم خود یک کارگروه آزاد بین دولتی مرکب از کارشناسانی که توسط کشورهای عضو، نامزد می‌شوند و مورد حمایت دفتر کاهش خطرپذیری سوانح سازمان ملل بوده و با مشارکت ذینفعان مربوطه، تشکیل دهد. این کارگروه مجموعه‌ای از شاخص‌های ممکن برای اندازه‌گیری پیشرفت جهانی در اجرای این چارچوب در ارتباط با گروه کارشناسان بین سازمانی در زمینه شاخص‌های هدف توسعه پایدار را تدوین خواهد نمود. کنفرانس همچنین توصیه می‌کند که کارگروه مذکور، توصیه‌های گروه مشورتی فنی و علمی دفتر کاهش خطرپذیری سوانح سازمان ملل UNISDR در به روزرسانی فرهنگ اصطلاحات کاهش خطرپذیری سوانح سال ۲۰۰۹ را تا تاریخ دسامبر ۲۰۱۶ مورد توجه قرار دهد و نتیجه حاصل از کار خود را به مجمع عمومی برای بررسی و تصویب ارائه نماید.

نمودار چارچوب سندای برای کاهش خطرپذیری سوانح

۲۰۳۰ - ۲۰۱۵

محدوده و هدف

چارچوب حاضر ریسک‌های کوچک مقیاس و بزرگ مقیاس، ریسک‌های ناگهانی و خزنده ناشی از مخاطرات طبیعی و یا انسان‌ساخت و نیز ریسک‌ها و مخاطرات تکنولوژیک، بیولوژیک و مخاطرات زیست محیطی را شامل می‌گردد. هدف آن، هدایت مدیریت چند مخاطراتی خطرپذیری سوانح در توسعه در تمامی سطوح و همچنین در درون و بین‌بخش‌ها می‌باشد.

نتیجه مورد انتظار

کاهش قابل توجه خطرپذیری سوانح و تلفات جانی، خسارت وارده بر معیشت، سلامت و سرمایه‌های اقتصادی، فیزیکی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی افراد، کسب و کار، جوامع و کشورها.

هدف

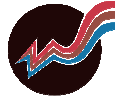
پیشگیری از ریسک‌های جدید سوانح و کاهش ریسک‌های موجود از طریق اجرای تدابیر فرآگیر و یکپارچه اقتصادی، ساختاری، قانونی، اجتماعی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی، زیست محیطی، فناوریانه، سیاسی و نهادی، که در معرض خطر قرارگیری و آسیب‌پذیری در برابر سوانح را کاهش داده و یا از آن پیشگیری نماید، آمادگی برای پاسخ و بازیابی را افزایش داده و بدین‌گونه موجب تقویت برگشت‌پذیری گردد.

زیر هدف‌ها

افزایش قابل توجه دسترسی به سیستم‌های هشدار سریع چند مخاطره‌ای و ارائه اطلاعات و ارزیابی خطرپذیری سوانح به مردم تا سال ۲۰۳۰ از طریق حمایت کفنی و یابنده جهت تکمیل اقدامات اجرایی مرتبط با این چارچوب تا سال ۲۰۳۰.	توسعه قابل توجه همکاری‌های بین‌المللی با کشورهای در حال توسعه از طریق حمایت یابنده و کفنی از آنها برای تکمیل اقدامات ملی در راستای اجرای این چارچوب تا سال ۲۰۳۰.	افزایش چشمگیر تعداد کشورهای دارای راهبردهای ملی و محلی کاهش خطرپذیری سوانح تا سال ۲۰۲۰.	کاهش چشمگیر خسارات ناشی از سوانح به زیرساخت‌های حیاتی و جلوگیری از اختلال در ارائه خدمات بنیادی از جمله تسهیلات بهداشتی و آموزشی از طریق ارتقاء برگشت‌پذیری آنها تا سال ۲۰۳۰.	کاهش خسارات اقتصادی مستقیم ناشی از سوانح در رابطه با تولید ناخالص داخلی جهانی تا سال ۲۰۳۰. با هدف کاهش رقم میانگین جهانی در ازای هر ۱۰۰ هزار نفرین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵.	کاهش چشمگیر مرگ و میر ناشی از سوانح در سطح جهانی تا سال ۲۰۳۰؛ با هدف یابنده آوردن میانگین مرگ و میر در ازای هر ۱۰۰ هزار نفرین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۳۰ در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵.
--	--	---	---	--	---

پژوهشکده سوانح طبیعی
Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور
National Disaster Management Organization

United Nations

UN world Conference on
Disaster Risk Reduction
2015 Sendai Japan

Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030

Contributors:

Short-Term Training Management of NDRI

Public Relations and International Affairs Department of NDMO

پژوهشکده سوانح طبیعی
Natural Disaster Research Institute (NDRI)

سازمان مدیریت بحران کشور
National Disaster Management Organization

Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030

Translated and edited by:

Behnam Saeidi
Bibielham Fakhri Bafghi
Hassan Azadeh
Bahman Ahmadi Tavana
Ali Bakhtiyari
Rasool Haj Ahmadi

UNISDR

United Nations Office for Disaster Risk Reduction